

Pravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 3. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2493.

Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri pošti: Ljubljana št. 11.842, Praga št. 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifi.

Realno jugoslovenstvo

Brezplodno bi bilo spuščati se v teo-
retična razglabljanja, ali gre političnim
vprašanjem prednost pred gospodarski-
mi in socialnimi problemi ali obratno.
Pri sedanjih prepletenosti družabnih od-
nošajev se gospodarstvo in politika pre-
liva druga v drugo. Posebno odkar je
zavrženo nekdanje načelo liberalizma o
svobodnem gospodarskem udejstvova-
nju, posega državna oblast v ekonom-
sko in socialno življenje ter se na ta
način veže gospodarstvo in politiko v
nerazdvojno organsko celoto. Zatorej
moremo le v presojo konkretnih družab-
nih prilik v določenem razdobju ugo-
toviti, ali so z ozirom na miselno in ču-
stveno razpoloženje naroda politični
problemi akutnejši od reševanja gospo-
darsko-socialnih vprašanj, ali pa je po-
ložaj obraten.

Tudi z ozirom na naš pereči državni
problem je težko posplošeno odgovoriti,
kateremu od teh dveh kompleksov gre
prvenstvo. Vsekakor bi v času, ko huda
in dolgotrajna kriza pritiska našega
malega človeka v taki meri, da je živ-
ljenjski nivo nazadovale že za desetletja,
moralo združiti in osredotočiti vse svoje
sile na to, da zagotovimo širokim na-
rodnim slojem kulturnemu in civilizira-
nemu človeku odgovarjajoče eksisten-
čne pogoje. Toda v življenju narodov
niso vedno morda najin priprečevalni
argumenti, ki jih sicer vsak poidelec
spozna za pravilne.

Samo tako si je mogoče razložiti, da
so mogli gotovi politiki z izrabo ču-
stvenega in psihološkega razpoloženja
izvestnih delov našega naroda doseči,
da mora naš narod prvenstveno reševati
politične probleme, čeprav je lačen, gol
in bos. Znak ljudske naivnosti je v tem,
da mnogi pričakujejo zlatih časov od
oživitev megleh političnih doktrin,
in še posebno naivnost leži v suze-
stiji, da bi se n. pr. v federalistično
urejeni državi cedila med in mleko ta-
ko rekoč sama od sebe.

Romantično razpoloženje del našega
naroda prida torej prvenstvo reševa-
nju političnega problema. Realna misel-
nost govori drugače: predvsem bi bilo
treba odločnega reševanja perečih gos-
podarskih in socialnih vprašanj, kajti
le, ako je človek sit, more mirno filo-
zofirati in politizirati. V teh dveh gle-
danih je tudi glavna razlika med hrva-
tskim in srbskim seljaštvom. Hrvatski
del polaga večjo vrednost na re-
vizijo notranje državne ureditve in na
druga politična vprašanja, dočim srbs-
ko seljaštvo, politično zrelejša in real-
nejše, zahteva predvsem borbo proti gos-
podarski stiski in socialnim krivicam.
Naš notranji problem torej po svojem
bistvu ni enoten, temveč prevladuje v
enem delu države njegov politični, v
drugem delu pa njegov gospodarski so-
cialni značaj. V tem je iskati tudi
glavne vzroke, da se razne opozicijske
struje ne morejo združiti na enoten in
pozitiven program.

Jugoslovenska nacionalna fronta ima
v tem oziru jasno obeleženo stališče.
Prepričana, da morejo narodne mase
razgibati in zavalovati samo vzvišene,
posledno in neustrašeno zastopane ideje,
postavlja seveda državno in narodno
edinstvo kot splošni narodni ideal nad
vse drugo ter mu jasno začrtava njegov
pojem in vlogo v javnem življenju s
tem, da mu daje konkretno, na prak-
tičnih, življenjskih potrebah temelječo
vsebino. Jugoslovenska nacionalna misel
vsebuje poleg »čiste politike«
predvsem stvarno reševanje gospodarskih
in socialnih vprašanj, zahtevajoč globo-
kih socialnih reform in aktivistične borbe
proti gospodarski krizi. Jasno je, da
more ona zmagati le tedaj, če prevzame
najširše narodno sloje, katerim mora
podati poleg idealističnega zanosa o
zgodovinskem poslanstvu in veliki bo-
dočnosti jugoslovenske nacije istočasno
tudi vse potrebne pogoje za boljše
materialno eksistenco, za gospodarski
napredek in socialno pravičnost.

Vsako gibanje more uspevati samo,
ako je resničen odraz ljudskih strem-
ljenj, kar za zahteva reševanje social-
nega vprašanja in razumevanje gos-
podarskih problemov. Zato se mora tudi
realno pojmovana jugoslovenska misel
približati vsem življenjskim potrebam
našega naroda ter zlasti poudariti in
gojiti idejo socialnega poštenja, brez
katerega ni rešitve iz današnje stis-
ke. Novo poimovanje jugoslovenstva
je ravno v tem, da se odločno socialno
usmerjeno in gospodarstvo pozitivno
posreduje, kajti le s tem dobiva na-
cionalizem smisel popolne oblike
življenja tako za posameznika, kakor
za celokupni narod.

Pohorska deklaracija in za njo reso-
lucije vseh kasnejših sestankov vse
jasno in odločno podčrtavajo socialno
in gospodarsko vsebino jugoslovenske
ideje. One ustvarjajo na ta način jugo-
slovenski nacionalni realizem, ki stavi
vse svoj idealistični polet v službo
reševanja konkretnih zadev narodnega
življenja ter predstavlja splošno veljav-
no formulo za reševanje raznovrstnih

PO PADCU ADUE SE PRIČAKUJEJO VELIKI BOJI NA JUŽNI FRONTI

**Adua po 39 letih zopet v italijanskih rokah — Napredovanje ita-
lijanskih vojsk se nadaljuje na vseh frontah**

Rim, 7. oktobra. d. Po hudih in izred-
no ogorčenih bojih so se italijanske čete
včeraj dopoldne polastile Aduae. Kot
predstraža je najprej vkorakala v me-
sto konjenica eritrejskih domačinov.
Ker so Aduo branile iregularne čete ra-
sa Sejuma, so se še po vkorakanju ita-
lijanskih čet v Aduo vršili hudi boji.
Abesinci so se zabarikadirali v posa-
meznih hišah, ki so jih morali Italijani
vsako posebej osvojiti. Med obema kri-
loma prodirajoče italijanske vojske,
ki je obkolila Aduo, se je borilo
7.000 Abesincev, ki so z zadnjimi napori
skušali preprečiti, da bi jih Italijani po-
polnoma ne obkolili in odrezali od osta-
lih bojevnikov.

Borba za Aduo je nudila sliko povsem
moderna vojskovanja. Boji so se za-
čeli s poizvedovalnimi poleti lahkih le-
tal, nakar je sledilo bombardiranje iz
težkih letal, obstreljevanje s težko ar-
tiljerijo, napad s tanki in končno prodi-
ranje pehote v mesto, ki se pred silo
tehničnega orožja ni moglo vzdržati in
svoji obrambi.

Drugi italijanski armadni zbor je mo-
ral prodirati po zelo težavnem ozemlju
in je povsod naletel na hud odpor. Po-
seben močan je bil odpor Abesincev v
neki mali dolini v neposredni bližini
Aduae. Borba je bila kratka, toda zelo
ostra. Na tem kraju so Italijani, ki so
jih podpirali tudi tanki in letala, ujeli
28 abesinskih vojakov.

Italijansko vrhovno poveljstvo ceni
izgube Abesincev v bojih okrog Aduae
na kakih 600 mrtvih in ranjenih.

Ko je državni podtajnik za tisk in
propagando objavil zvečer vest o padcu
Aduae, je med prebivalstvom Rima na-
stalo veliko navdušenje in so fašisti pri-
redili ogromne manifestacije po mestu.
Mussolini je o zavzetju Aduae takoj te-
lefonično obvestil kralja, ki se nahaja
v svojem letovišču v San Rossoru. Ob-
nem je poslal čestitke generalu de Bo-
nu, vrhovnemu poveljniku italijanskih
čet v vzhodni Afriki.

Zavzetje Aduae je za Italijane važno
ne samo v strateškem pogledu, nego
tudi v psihološkem, ker je z njim ma-
šešan katastrofalni poraz, ki ga je do-
živel 1. marca 1896. pri tem mestu ita-
lijanski general Baratieri, ko so ga pre-
magale čete tedanjega negusa Men-
elika. V ostalem pričakujejo, da bo s
padcem Aduae nastal v prodiranju ita-
lijanske glavne armade za nekaj časa
zastoj, ker mora počakati na obnovo
hrane, municije in drugih potrebščin,
da bi lahko uspešneje prodirala na
ozemlju, ki postaja proti jugu čim da-
lje bolj gorato in neprehodno.

Boji pri Adui se nadaljujejo

Addis Abeba, 7. oktobra. AA. Kljub
italijanskim poročilom o padcu Aduae
trdijo tu, da je Adua zopet v abesinskih
rokah. Pred tem je mesto ponovno me-
njalo svoje zavojevalce. Mesto so Abe-
sinci zopet zavzeli z napadom s strani
in od zadaj. Italijanske sprednje čete
s tanki so Abesinci pustili naprej. Pri
teh bojih je padlo tudi šest italijanskih
oficirjev in so Abesinci zaplenili veliko
količino vojnega materiala. Ta hip je
Adua v abesinskih rokah.

Pariz, 7. oktobra. B. O bojih v severni
Abesiniji poroča Agencija Havas iz Ri-
ma: Adua, ki so jo zavzeli Italijani, je
ostala v italijanskih rokah. Inozemske
vesti, da je posest mesta še sporna, so
najbrže nekoliko zastarele in datirajo
še od sobote, ne pa od včeraj. Vsekakor
so se po zavzetju Aduae začeli novi boji,
kajti Abesinci so skušali v protinapadu
zopet zavzeti mesto. Po poročilih iz ita-
lijanskega glavnega stana so imeli Abe-
sinci pri bojih okrog Aduae 600 mrtvih
in ranjenih, mnogo pa je bilo tudi uje-
tih.

Pred abesinsko protiofenzivo

Asmara, 7. oktobra. o. Ze med tem,
ko so se vršili poslednji boji za Aduo,
so italijanske inženjerske čete z vso na-
glico pričele utrjevati aduanske in ad-
gualske gore. Povsod so že dograjene

problemov, ne glede na to, ali so poli-
tičnega ali socialno gospodarskega zna-
čaja, in ne glede na to, v katerem delu
naroda in v kateri pokrajini se pojav-
ljajo. Tako pojmovano jugoslovenstvo
ni doktrinarno, temveč se organsko raz-
vija z narodnim in državnim življenjem
ter ga opaja z neusahnlim izvirom opti-
mizma, borbenosti in vere v veliko bo-
dočnost jugoslovenskega naroda.

Za Italijane je posebno neugodno, ker
ne morejo zaradi težkoč v prehranjeva-
nju zbrati v tem odseku večjih vojaških
sil. Moč abesinske vojske v bojih pri
Adui se ceni na 25.000 mož, dočim je
na italijanski strani 100.000 dobro iz-
vežbanih vojakov.

Kako so vkorakali Italijani v Aduo

Asmara, 7. oktobra. AA. O zavzetju
Aduae poročajo tele podrobnosti:

Italijanske čete so svečano vkorakale v
Aduo v nedeljo dopoldne z godbo na ču-
lu. Na glavnem trgu se je bila zbrala
okoli tamošnje duhovščine večina prebi-
valstva. Mesto je precej trpelo od obste-
ljevanja topništva. Točno število izgub še
ni znano. Italijanske izgube so bile ne-
znatne, abesinske pa zelo velike.

Pred zavzetjem Aduae so v soboto ita-
lijanske čete zavzele gorsko verigo Lamba-
Auger z velikimi težavami. Prebivalstvo
Aduae, pravijo v uradnih krogih, je bilo v
začetku nezaupljivo do Italijanov, zdaj
pa jih pozdravlja. Duhovniki in vaški sta-
rešine prinašajo v znak pokorščine častne
darove poveljnikom italijanskih enot.

Rim, 7. oktobra. g. Po uradnem ita-
lijanskem poročilu je mesto Aduo v nedeljo
dopoldne zavzel v naskoku 84. pešpolk.
Napad je bil izvršen na progi 3 km in je
zadel na neznanen odpor, ker je glavna
abesinska sila med tem že izpraznila me-
sto. Na bojišču iz l. 1896. so zmagovite
italijanske čete razvile italijansko zastavo
na velikem drogju, ki so ga nalašč prinesli
iz Rima.

Abesinsko sporočilo Društvu narodov

Addis Abeba, 7. oktobra. b. Abesin-
ska vlada je poslala svetu Društva na-
rodov naslednjo brzojavko:

Italijanske čete, spremljane od 20 letal,
so po zavzetju Adigrata vkorakale v
Aduo. Abesinske čete se nahajajo izven
mesta. Vsi dosežanji spopadi so se vr-
šili samo z abesinskimi obmejnimi stra-
žami in manjšimi oddelki, redne abesin-
ske čete pa do sedaj še niso posegle v
boj. Italijani so že več mesecev priprav-
ljeni napad izvesti v pokrajinah, kjer so
meje natančno določene.

Zrtve bojev za Aduo

London, 7. oktobra. o. V borbi za
Aduo je po dosedanjih poročilih padlo
3.600 Italijanov in 6.000 Abesincev. Ita-
lijani so izgubili 200 oficirjev.

mnoge utrdbe, v katerih so že postavi-
ljeni veliki topovi, metalci bomb in zelo
mnogo strojníc. Pričakuje se namreč
protiofenziva Abesincev. Po italijanskih
vesteh so se pričeli Abesinci v gorah
južno od Aduae naglo koncentrirati in je
sedaj na fronti zbranih že 50.000 voja-
kov.

Abesinci za italijanskim hrbtom

London, 7. oktobra. AA. »News Chro-
nicle«
potrjuje vesti, da je velik oddelek
abesinske vojske vdrl preko reke Mareb
v Eritrejo in da skuša sedaj priti Italia-
nom v hrbet. Tudi vojska rasa Sejuma,
ki se je utrdila na pobočjih gorovja južno
od Aduae, si je znatno opomogla. Na po-
moč ji je prihitelo 50.000 vojakov.

Prodiranje Italijanov južno od Adigrata

Milan, 7. oktobra. w. Italijanski listi
poročajo iz Asmara:

General Santini je napredoval južno od
Adigrata do obmejnega kraja Adzamusu.
Istočasno je armada domačinov pri Endi
siju zavzela utrjene položaje. Italijanske
čete so že zasedle tri četrtine pokrajine
Tigre. Ras Sejum se je po trdovratnem
odporu umaknil od reke Semien. Ras Se-
jum poveljuje cvetu abesinske armade,
slovitim borcem iz Danakila, ki so pred
39 leti zmagali pri Adui nad Italijani.
Abesinske čete so ponekod streljale na
italijansko vojsko iz zasede toda slednjí
so le Italijani zmagali. Italijanska letala
so napadla taborišče 125.000 Abesincev.

»Stampa«
poroča s severnega abesin-
skega bojišča, da so italijanska letala juž-
no od Aduae opazila živahno zbiranje abe-
sinskih čet. Drugi armadni zbor je posta-
vil v Adui svoje šotore. General Maravi-
gna ima svoj glavni stan v italijanskem
konzulatu.

»Popolo d'Italia«
poroča, da so ita-
lijanske čete prodrele že 10 km preko Adi-
grata.

Zavzetje gore Musa Ali

Rim, 7. oktobra. b. Po vesteh iz ita-
lijanskih virov so italijanske čete zavzele
goro Musa Ali.

Izpraznitev Addis Abebe

Addis Abeba, 7. oktobra. AA. Cesar tla-
le Selassie je pozval prebivalstvo, naj si
izkoplje na višje ležečih krajih okrog
prestołnice zavetišča pred letalskimi na-
padi.

Italijanski uspehi na somalski fronti

**Okupacija Mola in Gerlogubija — Koncentracija velike
abesinske vojske pri Djidjigi**

Addis Abeba, 7. oktobra. d. Italijanske
čete so včeraj dopoldne na fronti ob So-
maliji nadaljevale svoj pohod v smeri
proti Ual-Ualu. Kolona, ki je prodirala v
smeri proti Hararju, je zadel na močan
odpor. Abesinci so zopet zavzeli Ual-Ual,
ki so ga Italijani lani meseca decembra ob
priliki znanega incidenta zasedli.

V pokrajini Ogaden se razvija v glav-
nem četniška vojna. Italijani preiskujejo
pokrajino z letali in obmetujejo posamez-
ne točke z bombami. Italijansko prodi-
ranje na tem ozemlju je zelo previdno in
brez naglice. Vse kaže, da hočejo Italijani
na podlagi dosedanjih izkušenj naprej
utrditi zavzete točke in šele nato nadi-
ljevati ofenzivo.

Na južnem sektorju somalske fronte so
Italijani zasedli obmejno abesinsko mesto
Dofo.

Nova pogajanja

**Italijanska vlada se namerava baje za enkrat zado-
voljiti z okupacijo Aduae in je pripravljena za nova
pogajanja**

Zeneva, 7. oktobra. o. Francoski minist-
ski predsednik Laval se je davi vrnil v Ze-
nevo in je imel z Edenom in baronom
Aloisijem važne politične razgovore. Baron
Aloisi je pri tej priliki izročil Lavalu no-
ve Mussolinijeve predloge za ureditev spo-
ra v Afriki.

Vest o novih Mussolinijevih predlogih je
bila sprejeta v Zenevi kot velika senzacija.
Pravijo, da se pričakuje osnovni preokret
v ženevskih pogajanjih. Italija se bo z
osvojitvijo Aduae bržkone zadovoljila in
Mussolini bo baje opustil nadaljnje voja-
ške operacije ter je pripravljen za pogaja-
nja.

Veliko pozornost je izzvala tudi vest,
da je bil ponovno sklican odbor trinajstih,
da prouči poročila odbora šestih, kdo je
napadelec v vzhodnoafriški vojni. Poroči-
lo ugotavlja, da je odbor po proučitvi vseh

Ali je bil prekršen pakt Društva narodov

**Javna seja sveta DN — Italijanska vlada trdi, da ni
prekršila pakta DN, če je poskrbela za varnost proti
abesinski agresivnosti**

Zeneva, 7. oktobra. w. Danes popoldne
je bila javna seja Društva narodov, kate-
ra sta se udeležila tudi Italijanski in abesinski
delegat.

Prvi je govoril italijanski delegat baron
Aloisi, ki je med drugim izjavil, da noče
ustmeno izčrpano proučevati poročila, ker je
Italija svoje ugovore predložila že v poseb-
ni listini, ki bo razdeljena članom sveta.
Italijanska vlada pa je prisiljena izraziti
svoje izrecne pridržke in sicer ne samo za-
radi netočnosti poročila, temveč tudi zaradi
raznih važnih sodb, ki jih vsebuje. Varnost
Italije nasproti Abesiniji se ne sme primer-
jati s položajem ostalih držav, ki mejijo na-
pajo v teh krajih. Napadalnost Abesinije je
v glavnem naperjena proti Italiji in zaradi
tega je treba njene cilje obravnavati v okvi-
ru splošne abesinske politike nasproti Ita-
liji.

V poročilu tudi niso omenjene ponove
kršitve, ki jih je glede na pogodbo med
Abesinijo in Italijo zakrivila Abesinija. Po-
sebnost pa je treba poudariti, da poročilo ne
upoštevata določb čl. 23 pakta Društva na-
rodov, zaradi česar se mora smatrati kot ne-
popolno in neprimerno. Če to svet Društva
narodov upošteval dejansko stanje, mora Ita-
lijsko tezo priznati kot utemeljeno. Če
je bil sprejem Abesinije v Društvo narodov
zmeta, bi bila še mnogo večja zmeta, če bi
se sedaj Društvo narodov zaprlo pred mož-
nostjo, da to popravi.

Če se Abesinija ne bi bila oboroževala v
tako nevarni obliki, Italija ne bi bila imela
vzroka za varnostne ukrepe. Če se sosedni

pač. Ze v teku današnjega dopoldneva
se je začelo prebivalstvo seliti iz mesta.
Oblasti so odredile tudi druge ukrepe, ki
naj pospešijo izpraznitev mesta zaradi
nevarnosti letalskih napadov.

Italijanski poslanik Vinci se še vedno
mudi v mestu in baje še ni dobil od svo-
je vlade naročila, naj zahteva potni list.
V pretekli noči je prišel v Addis Abebo
italijanski konzul iz Daro Margosa.
Abesinci so zadovoljni s tem, da Ita-
liji odlašajo svoj odhod, ker bo tako
abesinska prestolnica še nekaj časa var-
na pred italijanskimi letalskimi napadi.
Splošno prevladuje mnenje, da bodo Ita-
lijanska letala takoj bombardirala Addis
Abebo, čim jo zapustijo italijanski diplo-
matski nameščenci.

Ameriški novinar žrtev malarije

Addis Abeba, 7. oktobra. d. Med vojni-
mi poročevalci je zahtevala smrt prvo žr-
tev. Včeraj je podlegel malariji, ki se ji
je pridružila pljučnica ameriški novinar
Curtney Barber, poročevalec »Daily He-
ralda«
in »Chicago Tribune«.

Preden so Italijani zasedli mesto Ger-
logubi v pokrajini Ogaden, so ga italijan-
ska letala bombardirala, pri čemur je bilo
ubitih 50 abesinskih vojakov.

Vrhovni poveljnik abesinskih čet v
Ogaden, Habte Mkael, ki je sedaj v
okolici Djidjige, je prejel od cesarja Hai-
la Selassija ukaz, naj spričo italijanskih
uspehov pri Adui in Gerlogubiju takoj
prične s protiofenzivo. V smeri proti Dji-
digi, ki leži 80 km vzhodno od Hararja,
koraka 50.000 najbolj bojovitih abesinskih
vojščakov. V okolici Djidjige bo bržkone
prišlo do važne odločilne bitke. Tu je
zbranih že 100.000 abesinskih vojakov, ki
so mesto utrdili. Okoli mesta so v priča-
kovanju italijanskega napada izkopalí glo-
boke jame kot pasti za tanke. Koncen-
tracija abesinskih sil pri Djidjigi bo izvr-
šena v približno štirih dneh.

okolščin prišel do zaključka, da je Italija
začela vojno proti določbam čl. 12 pakta
Društva narodov. Dotični odstavek se gla-
si doslovno:

Italija je zanamirala svoje obveznosti po
čl. 12, 13 in 15 pakta Društva narodov ter
začela vojno.

Kakor je bilo pričakovati, je odbor tri-
najstih odobril poročilo pododbora šestih.
Poročilo so prebrali na popoldanski seji
sveta DN, ki se je sestala najprej k tajni,
nato pa k javni seji ob 17.

Angleži stoje na stališču, da ima Dru-
štvo narodov poslednjo besedo. Po nači-
nu, kako vodijo vso stvar v Društvo na-
rodov, se vidi, da hočejo izčrpati vse for-
malnosti, ki jih odreja pakt DN, da pride-
jo do same skupščine DN, ki ima edina
poslednjo besedo.

državi Francija in Anglija te nevarnosti ni-
sta bali, je pač dokaz več, da se je Abesi-
nija oboroževala samo proti Italiji. Če Ita-
lija svojih pribožih ni uveljavila v Društvo
narodov pred 4. septembrom, se je to zgo-
dilo zato, ker je hotela počakati na izid
razsodišnega postopanja v zadevi inciden-
tov pri Ualualu.

Italijanska vlada je naziranja, da nikakor
ni kršila pogodbe Društva narodov, če je
ukrenila vse potrebno za varnost ita-
lijanskih kolonij v obliki, za katero je bila pri-
stijena po okoliščinah.

Za italijanskim delegatom je abesinski
zastopnik Havarate še enkrat obrazložil do-
sedanje stališče njegove vlade in rotal svet,
naj ukrene vse, da se bodo spoštovala do-
ločbe pakta Društva narodov. Italija si hoče
v Afriki ustvariti veliko kolonialno državo
in to je tudi pravi vzrok njenega postopanja
nasproti Abesiniji, česar italijanski delegat
še ni nikdar izjavil. Govornik je zahteval
ponovno, naj se takoj uporabijo ukrepi, ka-
kor jih določa pakt Društva narodov.

Poročili odbora trinajstih in šestih soglasno sprejeti

Pri glasovanju je italijanski delegat poro-
čilo odbora trinajstih odklonil, abesinski pa
je nanj pristal. Ker glas prizade stranke
ne šteje, je bilo poročilo soglasno odobreno.
Svet Društva narodov bo vsa poročila
predložil plenarni skupščini Društva na-
rodov v končno sklepaje.

Zasedanje gospodarskega sveta Male antante

Zasedanje je v Beogradu in bo trajalo teden dni — Glavne točke dnevnega reda — Delo v odborih

Beograd, 7. oktobra. p. V zunanjem ministruju je pričel danes zasedati gospodarski svet držav Male antante. Kakor znano, je letos predsedstvo Male antante v Beogradu in se zato vrši tudi konferenca gospodarskega sveta v naši prestolnici. Zvečer v sili sklepov, sprejetih v Strbskem Plavu, so prišli na dnevni red letošnje konference mnoga važna vprašanja, ki jih je treba regulirati med državami Male antante.

V prvi vrsti prihaja tu v poštev vprašanje pravne pomoči. Na sedanjih konferencah naj bi se definitivno uredil tudi problem dvojnega obdavčenja in taksiranja, ki povzroča mnogo škoda našim in češkoslovaškim državljanom. Prav tako je važno vprašanje sodelovanja in izenačenja dela pri vseh treh poštinih hranilnicah. Sodelovanje se je doslej nanašalo le na

turizem, za katerega je veljal poseben sporazum, potrebno pa je, da se razširi na vse panoge delovanja poštinih denarnih zavodov.

Važno je tudi vprašanje o normalizaciji industrijske proizvodnje v naših treh državah. Med Jugoslavijo in Češkoslovaško je letos nastalo vprašanje dogovorjenega preferenciala za naše žito, ker letos žita zaradi elabe žetve. Žal ne bomo mogli izvažati.

Do 12. t. m. bodo zasedali posamezni odbori, 14. pa se spet sestane plenum, ki bo definitivno sklepal o predlogih odborov.

Na svoji današnji otvoritveni seji je svet ustanovil dva odbora, prvega za promet, drugega za trgovinsko politiko. Odbora bosta takoj pričela proučevati odločena jima vprašanja.

Vlada Toševa v krizi?

V kratkem je pričakovati velikih izprememb v bolgarski vladi

Sofija, 7. oktobra. p. V političnih krogih splošno prevladuje mnenje, da bo že v prihodnjih dneh prišlo do velikih izprememb v vladi in da bo kralj Boris osebno posegel vmes, da razčisti situacijo. Čeprav je ministrski predsednik Tošev izjavil novinarjem, da ni pričakovati niti rekonstrukcije, vendar se trdovratno vzdržuje vesti, da je njegova vlada že v krizi in se razširjalo o novi vladi najrazličnejše verzije. Po eni naj bi prevzel oblast vojaški kabinet, po drugi naj bi sestavil novo vlado sedanjí zunanji minister Kjuzevanov s pomočjo zmernih politikov, da bi se tako ustvarila znožnejša notranja politična situacija. Govorci se dalje, da prihajata za sestavo nove vlade v poštev tudi bolgarski poslanik v Londonu Hadži Mišev in Kosta Murav-

jev, sorodnik pokojnega Aleksandra Stamboljskega.

Caribrod, 7. oktobra. p. Organi policije so tudi včeraj in danes izvršili mnogo aretacij po Sofiji in na deželi, vendar imen aretiranih niso objavili. Minister pravde je izjavil o zaroti, da bo preiskava v kratkem zaključena. Nakar bo takoj sestavljena obtožnica.

Ribbentrop na potu v Sofijo

Budimpešta, 7. oktobra. p. Po vestih tukajšnjih listov je Hitlerjev diplomatik emisar Ribbentrop prispel v Budimpešto in je danes nadaljeval svoje potovanje z letalom v Sofijo.

Nedeljska shoda ministra dr. Mihe Kreka

Tudi to nedeljo je porabil minister g. dr. Miha Krek za agitacijsko delo na korist snuječe se JRZ. Imel je shoda v Slovenjgradcu za slovenjgraški in prevajski srez ter pri Sv. Francisku Ksaverju za gornjegrajski srez. Po poročilu »Slovenca« je bil prvi shod zelo dobro obiskan, dočim se je na drugem poznalo, da je zelo mnogo moških od 14. do 60. leta s splavi na vodi.

Že v soboto večer je g. minister ustanovil krajevni odbor JRZ na Ježici pri Ljubljani. V svojem govoru je zborovalcem pojasnjeval, »kako je dr. Korošec kot jetnik na Hvaru utrjeval in dolbel pot slovenskemu ljudstvu in sploh jugoslovanski demokraciji na politični dan, na politično sonce vsega našega naroda«. Kakšno politično sonce je g. minister mislil, iz »Slovenčevega« poročila ni razvidno. Za predsednika jeziške organizacije JRZ je bil izvoljen g. dr. Krek sam.

V Slovenjgradcu je bilo oblečena deklica izročila, kakor pravi »Slovenec«, ministru dr. Kreku s velikim šopek slovenskih nageljnov z besedami: Slovenskemu ministru slovenski pušljec! V svojem govoru je minister v uvodu rekel, da so se zborovalci zbrali zato, da pokažejo, da so še tu, in da ovržejo »trditve zadnjih let, da nas več ni, da nič ne pomenimo in da nikdar več ne bomo nič pomenili«. Shod naj tudi priča, »da smo ostali, kakor smo bili, trdni, zvesti, odločni in strnjeni«.

Nadalje je g. dr. Krek rekel: »Kakor je v mrtvem stvarstvu vsako bitje različno od drugega, tako ima tudi v družbi vsak posameznik svoj poseben obraz, svojo posebno misel. Kdor bi hotel nasilno te razlike izenačiti in vse ukleniti v uniformo ta bi

ubil vsako rast kulture in ustavil vsak napredek. Hoteli so nas sicer stisniti v najrazličnejše uniforme, tako politične, društvene in gospodarske, toda to delo se je moralo ponesrečiti in se je maščevalo nad njimi samimi.«

Na drugem mestu je g. minister izjavil, da moramo Slovenci z delom ovrže »trditve, da bi bilo to dobro ljudstvo protidržavno. S takimi lažnimi očitki so škodovali sicer tudi nam, pa nam najmanj, veliko bolj vsej državni skupnosti... Slovenski cvet, čeprav ima neko posebno barvo in svoj poseben vonj, je vendarle samo cvet z jugoslovanskega vrta. Čim lepši je, čim bolj skrbno je negovan, tem lepši je celotni vrt, tem bogatejša sadova bo rodila.«

O novi stranki je dr. Krek med drugim rekel: »V JRZ gledamo pod sedanjimi zakoni edino možno obliko združevanja in političnega udejstvovanja... Ta stranka ne sloni niti na sreskih načelnikih, niti na žandarjih. Z njo hočemo ustvariti le tisti mir, ki je predpogoj, da boste mogli v primernem času svobodno, neodvisno in brez strahu oddati svoje glasove za tiste, katerim zaupate. Zaupajte voditelju Slovenca, ki je ob razpustu SLS dejal: Prišel bo čas, ko vas bom zopet klical. Sedaj vam svetuje, da se te nove politične stranke oklenete, da v njej izvojujete svoje pravice. Govorica o nestalosti vlade ne verujte. Ne trdimo sicer, da smo večni, vendar pa vas zagotavljam, da je sedanja vlada tako trdna, da v doglednem času ni mogoče govoriti o kakih njenih notranjih slabostih.«

V gornjesavinjski dolini je dr. Krek govoril v istem smislu. Razen njega sta na obeh shodih govorila še gg. Franjo Žebot in Marko Kranjc iz Maribora.

Odškodnina po katastrofi pri Medlogu

Pravda celjskega podjetja ugodno rešena

Colje, 5. oktobra

Po težki avtobusni nesreči, ki se je zgodila 9. decembra 1931. v Medlogu pri Celju in pri kateri je bilo usmrčenih 14 oseb, nekaj pa težko poškodovanih, je moralo mestno avtobusno podjetje v Celju plačati svojem umrlih ponesrečenecem oziroma posameznim poškodovancem razne odškodnine, nekaterim svojem smrtno ponesrečenim pa plačuje rento.

Ta obveznost je posledica strogih določb zakona o avtomobilnem jamstvu, ki nalaga dolžnost odškodnine lastniku avtomobila ne glede na krivdo. Mestna občina in avtobusno podjetje sta zavzemala stališče, da je težke nesreče sokriva železniška uprava in sta se trudili doseči poravnalnim potom, da bi državni erar povrnil polovico škode. Ker so bili vsi poskusi da se zadeva reši brez pravde, in vse intervencije v ministruju brezuspešne, je bila vložena 5. decembra 1934 po dr. Ernestu Kalanu zoper državni sklad kraljevine Jugoslavije tožba zaradi povračila polovice odškodnine.

Kot razlog se navaja nezadostno urejena proga, ker na križišču, kjer se je zgodila nesreča, ni zatvornice, niti ni križišče opremljeno z zadostnimi opozorilnimi znamenji, ki bi odgovarjala sedanemu prometu na glavni cesti, zlasti glede na bližino mesta. Nadalje, da je dotičnega dne vozil stroj s tanderjem naprej in da kljub gosti megli ni bil razsvetljen ter da niso bili dani signali, predpisani po signalnem pravilniku, ki tudi sicer ni bil vpoštevan. Okrožno sodišče v Ljubljani je v svoji razsodbi zavzelo stališče, da železnice ne zadene nikakr krivda, ter je tožbeni zahtevek zavrnilo.

Proti tej razsodbi je bil vložen priziv na apelacijsko sodišče v Ljubljani. Pri razpravi dne 1. oktobra je apelacijsko sodišče prizivu ugodilo in po temelju izreklo, da je državni sklad dolžen občinskemu avtobusnemu podjetju povrniiti polovico odškodnine.

Apelacijsko sodišče smatra, da je v vseh gori navedenih ozihih padra krivda železniške uprave. Zadeva je vrnjena okrožnemu sodišču ki radi svojega pravnega stališča še ni bilo ugotovilo višine odškodnin skih zahtevkov v onih primerih v katerih je avtobusno podjetje plačalo škodo brez sodne pravde. Med odškodninske zahteve spada tudi polovica odškodnine za razbiti avtobus.

Ta izid pomeni veliko olajšanje bremena, ki so zadela mestno avtobusno podjetje, radi navedene nesreče, kar je tibal v interesu podjetja in občine toplo pozdraviti.

Kongres dolžnikov

Begrad, 7. oktobra. p. V dvorani Belav. se zborujejo se je danes vršil kongres dolžnikov iz vse države. Zborovanje otvoril Josip Krupina iz Zagreba, ki je po otvoritvi dal besedo bivšemu ministru dr. Marku Kožulju, predsedniku udruženja dolžnikov. Njegovega referatu je sledila zelo dolga debata, ki je trajala do 15. ure, ko so se delegati polagoma razšli.

Pred zaključkom kongresa je bila sprejeta resolucija, ki so jo posebni delegati že popludne izročili ministrskemu predsedniku Stojadinoviću in ostalim članom vlade.

Beleške

Sestanek na Zidanem mostu

V soboto popoldan je sklicala sreska organizacija JNS za laški srez sestanek zaupnikov, ki se je vršil v Zidanem mostu. Sestanek je vodil in otvoril predsednik sreske organizacije dr. Franjo Roš, ki je uvodoma pozdravil navzočega senatorja dr. Kramerja in nar. poslanca Ivana Prekorska ter ugotovil, da so se odzvali vabilu na sestanek vsi povabljeni delegati iz laškega, krškega, brežiškega in litiškega sreza. V globoko, občutenih besedah se je nato spominjal tragične obletnice marsejskega atentata.

Dr. Albert Kramer je v temeljitom govoru pojasnil politični položaj in očitne naloge jugoslovanske fronte. Njegova izvajanja so zbrali delegati že med govorom spremljali z odličnim odobravanjem, po govoru pa priredili dr. Kramerju prisrčne ovacije. Prav tako je bil sprejet z velikim odobravanjem jedrnat govor narodnega poslanca g. Prekorskega, ki je podal poročilo o delu slovenskih poslancev ter pojasnil motive, ki so dovedli njega in ostale prijatelje, da so vstopili v jugoslovenski neodvisni poslanski klub.

Sledila je živahna razprava o položaju v poedinih srezih. V razpravo so med drugimi posegli gg. dr. Fran Roš, župan Šoban, veletrgovec Pavlin, župan Franjo Lajovic, župan dr. Janko Drnovsek, dr. Vladimir Borštnik i. t. d.

Po zaključnih besedah dr. Kramerja je dr. Roš zaključil sestanek nekaj pred osmo uro zvečer ter pozval vse navzoče, da se z novim članom oprimejo dela za veliko jugoslovensko stvar.

Uvaževanja vreden predlog

V beograjski reviji »Javnost« predlaga dr. Viktor Novak, naj se ustanovi o priliki prve obletnice smrti kralja Uedinitelja na Oplencu muzej, v katerem bi se zbrali vsi dokumenti, ki so v zvezi z našimi borbami in napori za osvobodjenje in zedinjenje. Na ta način naj bi se očevali nešteti spomini na te težke borbe, ki bodo sicer v teku časa izginili. Z muzejem pa bi bilo tudi omogočeno znanstveno zbiranje vsega materiala o razvoju jugoslovanske misli. Omogočeno bi bilo tudi tujcem, ki posejajo svetističe na Oplencu, da dobe jasno sliko o naših borbah za zedinjenje in da se uverijo na podlagi dokumentarnih dokazov, da ni Jugoslavija plod slučajne ali srečnega zaključka diplomatskih razprav, nego živo delo več generacij jugoslovanske nacije.

O zasedanju parlamenta

Nedeljski »Obzor« priobčuje uvodnik, v katerem razpravlja o vprašanju, kdaj bo parlament sklican in kakšni problemi pridejo na dnevni red. List pravi, da bi se imele Narodno predstavništvo sestati že v začetku septembra, da bi odobrilo konkordat in izvolilo odbor za znane tri politične zakone. Tega zasedanja ni bilo: 1. zaradi rekonstrukcije vlade, 2. zaradi sestanaka Male antante na Bledu in 3. zaradi potovanja ministrskega predsednika v Pariz in v Črno goro.

Po ustavi se mora parlament sestati 20. oktobra, ko mora izvoliti novo predsedstvo in nove stalne odbore. Toda Narodno predstavništvo se bo moralo baviti, — tako izvaja »Obzor« — še s celo vrsto drugih važnih problemov, kakršni so n. pr. kmetijska zaštita, prehrana pasivnih pokrajnin in redukcija uradniških plač. Vendar še ni gotovo, ali bo parlament te naloge izvršil, ker je zaenkrat situacija še premalo razčiščena. Momentano situacijo slika »Obzor« takole:

»Vlada je ob svojem nastopu imela večino in organiziral se je tudi skupščinski klub vladne večine. Toda od tega časa se je marsikaj dogodilo v parlamentarnih vrstah. Razbita Uzunovičeva in Jevtičeva vojska se skuša zbrati, ne sicer v eno, marveč v več skupin. Na drugi strani je po raznih izjavah posameznih ministrov vprašanje, ali bo vlada hotela še nadalje imeti v klubu vladne večine vse dosedanje grupe, kakor je tudi še vprašanje, ali bodo vse te skupine hotele ostati k klubu vladne večine.«

»Obzor« zaključuje svoja izvajanja z napovedjo, da se bodo vsa ta vprašanja razčistila v zadnji tretjini tega meseca.

Prve nadomestne občinske volitve v Dalmaciji

Med prvimi dalmatinskimi občinami, v katerih je na agitacijsko mačkovec večina članov občinskih odborov podala demisijsko in s tem povzročila delanemožnost občinske uprave, sta bili tudi občini Omis in Sutivan. V obeh teh dveh občinah se v nedeljo vršile nove občinske volitve. Tako v Omislu kakor v Sutivanu je bila vložena le po ena kandidatura lista in to od pristaveb bivše Radiceve HSS. V obeh občinah sta bili ti dve listi seveda izvoljeni.

Prihod kneza Arsena

Beograd, 7. oktobra. AA. Danes ob 10 je prispel iz Pariza Nj. Vis. knez Arsen. Na postaji ga je pozdravil Nj. Vis. knez namestnik Pavle.

Spominska plošča v Zagrebu

Zagreb, 7. oktobra. o. Ob obletnici tragične smrti pokojnega vladarja bo po sklepu mestnega sveta zagrebskega na poslopju zagrebskega kolodvoza odkrita velika mramorna plošča v spomin na tragični dan, ko je ves Zagreb izkazal žalostno čast pokojnemu vladarju. Svečano odkritje plošče bo ob 11. uri.

Poštna služba v sredo

Občinstvo opozarjamo, da vrše na dan komemoracije za Viteškim kraljem vse poštne telegrafske in telefonske postaje mesto normalne samo delno službo kakor ob nedeljah.

Nujne invalidske začeeve

Najvažnejši predlogi, ki so jih stavili invalidi na svojem kongresu

Ljubljana, 7. oktobra.

Zborovanja bivših bojevnikov in invalidov v Beogradu v zadnjih dneh septembra so bila iskrena manifestacija za svetovni mir.

V Beogradu so se prvič po svetovni vojni zbrali delegati mednarodne organizacije vojnih invalidov in bivših bojevnikov. Mednarodnemu kongresu je po tem sledil kongres naših vojnih invalidov, ki je dokazal, da so naše vojne žrtve zavedne in dobro organizirane. O kongresih in manifestacijah so listi obširno poročali, potrebno pa je tudi, da se vsa javnost seznani s težnjami naših invalidov, ker so razmere, v katerih živijo vojne žrtve, značilno merilo državne in narodne skrupnosti.

Jugoslovenski vojni invalidi so na svojem kongresu sprejeli mnogo predlogov ter sprožili celo vrsto nujnih vprašanj, ki jih je treba čimprej pravilno rešiti ne samo zaradi vojnih žrtve samih, temveč tudi zaradi našega ugleda. Najvažnejši invalidski predlogi so naslednji: Protežne delavnice in ortopedični zavodi ne dobijo dovolj kreditov. Ljubljanska pritezna delavnica dela največ tri dni, potem pa tri dni počiva, čeprav je dela na pretek in morajo invalidi mesece in mesece čakati na proteze in druge potrebščine. Delavnica nima dovolj kredita za meze in za material. Ostali predlogi pa se tičejo invalidskih voznih olajšav, poslovanja in invalidskih sodišč, zaostankov invalidnin, invalidskih domov ter zdravljenja in zaposlitve invalidov.

O voznih olajšavah

Je bil letos izdan nov pravilnik. Vse invalidske železniške legitimacije iz vse države podaljšuje po tem pravilniku samo ministruvo socialne politike, nove železniške legitimacije pa izdaja samo direkcija državnih železnic v Beogradu po predlogu ministrstva. Vsek prosilec za podaljšanje voznih olajšav ali za novo legitimacijo mora vložiti posebno prošnjo z overjenim prepisom invalidskega priznanja. To povzroča invalidom stroške in na legitimacije morajo dolgo čakati. Pravico izdajanja železniških legitimacij naj bi imele vse železniške direkcije, vse finančne direkcije, ki vodijo kontrolno izplačevanja invalidnin, pa naj bi imele pravico podaljšanja legitimacij. Tako se prakticira pri izdajanju vseh železniških legitimacij aktivnim državljanom uslužbenecem in upokojencem ter je nerazumljivo, zakaj bi morala biti baš pri invalidih izjema. Invalidski kongres je predlagal izpremembo pravilnika o voznih olajšavah na ta način, da bi se invalidske železniške legitimacije izdajale in podaljševale, kakor je bilo to poprej.

Invalidsko sodišče v Zagrebu

Dočim je invalidsko sodišče v Ljubljani večinooma že rešilo invalidske akte, ima invalidsko sodišče v Zagrebu skoro vse predmete iz dravske banovine še nerešene.

Tragična smrt uglednega Kamničana

Kamnik, 7. oktobra. Ves Kamnik je pod vtisom tragične smrti posestnika in zidarskega mojstra g. Franca Homarja. Iz St. Vida pri Ljubljani je včeraj jutraj prispela vest, da so ga našli mrtvega na železniški progi. Ni še ugotovljeno, po kakem nesrečnem naključju je prišlo do nesreče. V soboto dopoldne je g. Homar odšel z doma in se odpravil v Ljubljano. Ker ga z večernim avtobusom ni bilo domov, si domači niso vedeli razložiti njegove odsotnosti, dokler ni jutraj prišlo žalostno obvestilo.

Pokojni g. Franc Homar je bil v Kamniku in v vsem okraju dobro znan. Voščil je gradbo mnogih velikih zgradb v kamniškem okraju. Med drugim je zgradil tudi mestno kopalnico ob Nevljici, pomladi pa novo bistrsko pešpot. Udeleževal se je nad 25 let pri kamniškem gasilskem društvu, v katerem je zavzemal raz-

rešene. Pod invalidsko sodišče v Zagrebu spadajo iz dravske banovine srez Cr. nometlj, Metlika, Murska Sloboda in Dolnja Lendava, ker so po vojaški administrativni razdelitvi te pokrajine del vojne okroga v Karlovcu, odnosno v Va. razdelino. Invalidi iz navedenih srezov so se že mnogokrat pritožili, da Zagreba ne dobijo rešitve svojih prošanj. Oblastni odbor invalidske organizacije je posredoval tudi pri ministruju za socialno politiko, a razmere se niso izboljšale.

Kongres je predlagal, naj se pooblasti invalidsko sodišče dravske divizijske oblasti v Ljubljani, da reši vse invalidske akte iz prej navedenih srezov v imenu zagrebskega invalidskega sodišča.

Invalidski prejemki in domovi

Pri finančni direkciji v Ljubljani je likvidniški okrog 1 milijon litarov zaostalih invalidnin. Oblastni odbor je prispel za takojšnjo izposlovanje kreditov za izplačilo teh zaostankov. Pri izplačilu odkupnin so bili vpoštevali lani iz dravske banovine le oni invalidi in vdove, ki so dobili že leta 1932 rešitev o odkupu. Vsi ostali pa morajo čakati na odkupnino. Večina potrebuje odkupnino za osamosvojitve ali za gospodarsko pomoč in ima veliko škodo pri dolgotrajnem čakanju na izplačila.

Sedaj ko je zgrajen invalidski dom v Beogradu, prihaja na dnevni red tudi vprašanje invalidskih domov v pokrajinah, zakaj invalidi ne stanoje in med njimi je vedno več hiralcev. Fond za zgradbo invalidskih domov naj bi se povečal, da bi se lahko začeli graditi invalidski domovi tudi po drugih večjih krajih v državi.

Zdravljenje in zaposlovanje invalidov

Ministruvo za socialno politiko razde. li vsako leto sredstva za zdravljenje vojnih žrtve po banovinah. Ta sredstva pa ne zadostujejo. Zdravljenja v toplicah invalidi niso deležni v zadostni meri. V dravski banovini je bila letos komaj vsaka druga ali tretja prošnja za zdravljenje usodno rešena, invalidi, ki so se zdravili, pa so morali že v petih, šestih dneh zapustiti toplice, ker ni bilo dovolj sredstev za zdravljenje.

Pri podeljevanju trafik se ne vpoštevajo prvenstvo vojnih invalidov. Kongres je naletel centralnemu odboru, naj izpostavi revizijo vseh nezaščitenih trafik ter skrbni za to, da bo v novem pravilniku monopolne uprave o podeljevanju trafik vpoštevano prvenstvo vojnih žrtve.

Invalidski zakon in pravilnik imata določbe o zaposlitvi invalidov. Teh določil pa ne vpoštevajo niti državne in samop. uprava, kaj šele privatna podjetja. Invalidska organizacija predlaga, naj se uvede pri političnih instancah prve stopnje stalna kontrola o zaposlitvi vojnih žrtve.

Domačije v plamenih

Poljcane, 4. oktobra.

Te dni sta v kratkem predsedku zgoreli v bližnji okolici kar dve domačiji in sicer: skoro novo zidana hiša posestnika Alojza Zagorde v Studenicah pri Poljčanah ter lesena s slamo krita zgradba posestnika Colariča pri Sv. Ani nad Makolami. Hiša Zagorde leži tik ob cesti in je nesrečo opazila neka ženica, ki je šla od maše. Na njene klice so prihiteli domači reševalci živino in skušali pogasiti ogenj, kjer je bil oganj nastal. Plamen pa je veter v hipu zanesel na hišo. Do tal bi bila zgorela, da niso o pravem času prihiteli poljčanski gasilci. Zgorelo je ostrešje, poljski pridelek in dve postelji ter senik s precejšnjo količino sena. Kako je nastal požar, še ni točno dognano.

Tudi druga domačija je zgorela pri be-

tem dnevu. Mati je šla z črpa s otrokom k zdravniku v Poljcane. Ko je prišla domov, je našla le kup ruševin pod pepelom. Požar je nastal bržčas zaradi slabo zgrajenega dimnika. Ko so otrpeli, ki so bili sami doma, zažutili dim v sobi, so hiteli preplašeni na plano. V razburjenosti pa so pozabili vzeti s seboj štiri mesece starega otroka. V zadnjem hipu je zapazil nesrečo sosed, ki je bil zaposlen v bližnjem vinogradu. Planil je v gorečo hišo, iz katere je v zadnjem trenutku rešil otročička. Takoj nato se je pognal hise esulo. Rešitelj zasluži za svojo srečo, nosi vse priznanje. S hišo vred je zgorelo strogamokm tudi vse pohištvo, obleka in živež. Zavarovalnica znaša pri prvem 20 tisoč, a pri drugem le 6 tisoč Din.

Kongres glavnih zadržne zveze

Bograd, 7. oktobra. p. Na seji širšega glavnega odbora glavnih zadržne zveze kraljevine Jugoslavije, ki se je vršila v Zagrebu je bilo sklenjeno, da se vrši glavna skupščina zveze 26. kongres pa 27. t.m. v Osijeku.

Sanacija

hrvatskega zadržništva
Zagreb, 7. oktobra. o. Poročevalcu »Jutarnjega lista« je minister za kmetijstvo Stanković izjavil, da smatra sedaj po uveljavljenju kmetičke uredbe za svojo prvo skrb sanacijo hrvatskega zadržništva. Poudaril je, da bodo celokupno vprašanje pri ministruju takoj temeljito proučili. Pričakovati je čim prejše definitivne ureditve.

Iz prometne službe

Beograd, 6. oktobra. p. Vpokojenci so v prometni službi strojevodja Karel Kranjc, vlakovodja Janez Ivančič in vlakovodja Alojzij Urš-

Novi generalni direktor državnih železnic

Beograd, 7. oktobra. AA. Snoti je prispel v Beograd pravkar imenovan generalni direktor državnih železnic inž. Neumović. Danes dopoldne je inž. Neumović prevzel svoje mesto od dosedanjega generalnega direktorja državnih železnic inž. Joljica.

Prihod novega angleškega poslanika v Beograd

Beograd, 7. oktobra. p. Nocoj je prispel v Beograd novolimenovani angleški poslanik Campbell.

Vremenska napoved

Dunajska vremenska napoved za torek: Manj oblačno, toda marsikje megla, sicer pa bolj opla.

Točno plačaj »Jutro« naročnino Varuj svojem zavarovalnino

Naši kraji in ljudje

Koroški praznik v Ljubljani

Nedeljski koroški dan se zaradi nalivov žal ni mogel izvršiti v vsem pripravljenem obsegu. Sicer tudi popoldne ni bilo brez dežja, vendar so mogli številni gledalci na Čopovem nabrežju prikazati zanimivo »štehanje«. Na sliki je videti hrške Korošice v slikovih narodnih nošah in »zauber Korošica državnega tožilca g. dr. Felaherja, ki mu je na prireditvi pripadala naloga ustvarjati dobro razpoloženje vsenaokrog. Podrobno poročilo o »štehanju« je prišlo že ponedeljsko »Jutro«.

Zapreke pri regulaciji Ljubljanice

Ljubljana, 7. oktobra. Zadnji naliv tudi regulaciji Ljubljanice niso prizanesli. Zadnje dneve prejšnjega tedna je deževalo venomer, tako da je betoniranje, ki bi se bilo moralo nadaljevati v četrtek, zastalo in so mogli delavci šele v soboto dovršiti komaj 8 m širine v strugi. Vse je že bilo pripravljeno, da začno zopet danes z nadaljevanjem, toda v nedeljo popoldne ob 4. si je naraščajoča voda sama napravila svojo pot in visoko naloženo ilovnato blato je zdrknilo skozi odprto okno zatvornice na levem obrežju v zadnji del še nezbetonirane struge. Besneče valovje je preplavilo kar vso Ljubljanico, ki se v visokih valovih peni po reguliranem dnu.

Danes proti poldnevni so močni valovi reke izpodkopali 5 metersko betonsko ste-

no zadnjega opornika na levi brežini iz prejšnjih let tam, kjer so nameravali priključiti še zadnji opornik, ki bi vezal oporno obrežje od ustja Gradaščice do onega preko zatvornice. Ta izpodjedeni oporni k se je odtrgal od ostale oporne stene in skoro za eden meter prekucnil v dva in pol metra globoki ravnokar izkopani temelj za ta sklepni opornik. Mnogo gledalcev motri ta prizor.

Stara zatvornica, ki je v zgornjem delu do malega že razkrita, le še komaj kljuje silnemu pritisku vode. Pri zatvornici so morali odpreti od 10 še dvojne oken, skozi katere drve ogromne množine vode. Vsa dela v strugi bodo najbrž počivala nedoločen čas, dokler se voda ne odteče.

Zveza pomočniških zborov ustanovljena

Ljubljana, 7. oktobra. V Trgovskem domu je bil v nedeljo ustanovni občni zbor Zveze pomočniških zborov združenj trgovcev za dravsko banovino s sedežem v Ljubljani. Tega važnega zbora so se udeležili zastopniki trgovskih pomočnikov iz raznih krajev.

Občni zbor je vodil predsednik ljubljanskega Pomočniškega zbora g. Franjo Melicer, ki se je v uvodu spomnil žalostne obitnice smrti blagopokojnega Viteškega kralja, katerega spomin so počastili vsi navzoči. Tajnik pripravljenege odbora g. Vladimir Kravos je podal pregledno sliko o stanju trgovskih pomočnikov in o veliki nalogi, ki jo bo imela izvršiti novostanovljena zveza. Zastopnik Zbornice za TOI g. dr. Ples je pozdravil v imenu Zbornice ustanovni občni zbor in izrazil zadovoljstvo nad delom obstojećih pomočniških zborov, ki so si nadeli hvalno nalogo, ustanoviti važno organizacijo, ki bo združevala vse trgovske pomočnike v dravski banovini. Objubil je s strani Zbornice vso podporo, ker bo v interesu trgovskega stanu, če bodo tudi vsi nameščenci organizirani tvorili enotno organizacijo.

Pravila so bila soglasno odobrena in jih je tudi že potrdila kr. banska uprava. V

vseh teh krajih ustanovila Pomočniške zbornice, ki so povsod nujno potrebni. Upravni odbor Zveze želi, da bi mu vsi merodajni činitelji šli na roko, da čimprej izvede organiziranje vseh trgovskih pomočnikov. Vse trgovske pomočnike pa prosi, da se sami prijavljajo Zvezi, katere naslov je: Zveza pomočniških zborov združenj trgovcev v Ljubljani, palača Delavske zbornice, II. vhod, II. nadstropje.

Zemlja ga je zadušila

Maribor, 7. oktobra. Še je v žalostnem spominu velika tragedija Avgusta Kelnarica ki se je v juniju zadušil pri kopanju vodnjaka na Pobrežju. Listi so nato poročali še o nekaterih sličnih tragedijah. Zdaj pa je prišla v Maribor novica, da je postal žrtev kopanja Stefan Srak na Ivanjci. Kopal je v gramoznici. Nenadno pa se je zemlja vsula. Ubogi Srak je izginil pod plastjo in se zadušil. V bližini ni bilo nikogar, ki bi mu mogel pomagati. Šele čez čas so ga mrtvega potegnili izpod debele plasti.

Zadnja pot veleposestnika Ivana Končine

Včeraj popoldne ob 10. so pokopali na stiškem farnem pokopališču pri železniški nezgodi ponesrečenega veleposestnika Ivana Končino iz Gorenje vasi pri Stični. Na

poslednji poti so pokojnika spremlili mnogi znanci in prijatelji iz vse Dolenjske, saj ga skoraj ni Dolenjca, ki ne bi bil pokojnega poznal. Z rajnim Končino je le, gel v grob vzor dobrega gospodarja in družinskega očeta.

Jesen v Mozirju

Mozirje, 7. oktobra. Kakor božajoča, tina melipolja je prišla k nam bujna jesen. Njena pesem se zlija po poljih, po šumih in po bistrini Savinji. Prav tako je krasna ta pesem je eni, kakor je bila ona, ki so nam jo prinesli pred kratkim trboveljski slavi. Oj, kakrat je bilo lepo! Zapeli so nam in naša srca so bila njihova. Predali smo se jim, da so nas vodili v mrke in trpeče revirje in da so nas popeljali ven na zelene Jurjeve poljane. V očeh nam je leketala solza tegobe in — lica so nam veselo žarela. Pa kaj bi, ko so pa bila tu drobna, srebrna grla slavičkov, malih umetnikov! Da bi jih le še mogli slišati!

Neko tiho zadovoljstvo je med nami, ker smo imeli letos na tujsko prometnem polju prav obilno žetev. Obiskalo nas je 255 letoviščarjev, ki so prenočevali 2044 noči. Statistika nam kaže, da je poraslo število tujcev od lanskega leta za 63. Naj bo še več boljših letin! Še bolj razveseljive so one vesti, ki nam obeta-

PRI ZAPRTJU IN MOTNJAH V PREBAVI

vzeti zjutraj na prazen želodec čašo

Franz Josefove grenčice

Registrirano od ministrstva za soc. politiko in nar. zdravje S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Naš botanični vrt v umirajoči jeseni

Ce bi vprašal Ljubljancane, kje imajo svoj botanični vrt, sem prepričan, da najmanj tri četrtine ne bi vedele zanj. Pa je vendar eden najlepših kotičkov naše zaplane Ljubljane.

S tramvajem se pelji čez Karlovski most, potem pa pojdí nekaj korakov ob bregu Gruberjevega prekopa in hitro boš pri njem. Skriva se za visokim zidom, ki je delno še iz francoskih časov. Vrata kakor v raj. Hvala bogu, odprta so. Naš vrt je dobil drva za zimo, ki so jih pravkar razložili.

S spremiavalno stopim mimo njih. Tam že vidiva g. profesorja Lazarja, voditelja botaničnega vrta, v pogovoru z voznikom. Prijazen sprejem. Saj smo že stari znanci z bohinjskih hribov. Povem mu, po kaj sem prišel. Da bi napisal nekaj besed za »Jutro«.

»Malo pozno je že. Ob tem času je vredno iti le v vinograd. Pa, saj nič ne de.«

Da, naš botanični vrt je že v poznem jesenskem umiranju. Skoraj vse je že odcvetelo. Kar otožen je v teh dneh, ko zagledaš le tu in tam med zelenjem živ, pisan cvet. Toda prav v umiranju je njegova posebna lepota.

»Ali mi boste kaj lepega povedali?«

»O, povedati bi se dalo dosti, če vas bo le zanimalo.«

Kar respekt dobi človek pred mladim znanstvenikom v beli halji. Ta šmentana halja! Loti se te isti občutek kakor bolnika, ki ga zdravnik pregleda do jeter.

Kam bi pa najprej šli?

Na gore! Saj imajo res pravo gorovje v našem botaničnem vrtu. Alpe v miniaturi. Časih je bil en sam hrib, zdaj pa so s kamenjem iz Ljubljanice napravili take gorovje, da ga je veselo pogledati. Če ne bi bilo zidovja in hiše v bližini, pa pločevinastih tablic povsod, bi človek res mislil, da je na hribih. Ob strani rase rušje. Tu vidimo, kakšne izpremembe nastanejo na rastlinah, ki jih presade s hribov v dolino. Tam je rušje vse krivo od plazov, ki drve čezenj, tu pa je lepo raslo in ravno. Prav posebno lepo in spretno so uredili vse za rastline, ki morajo biti zmerom na vlaži. Skozni kamenje je napeljana vodovodna cev in voda pada s kamenite stene kakor potoček, ki izvira iz žive skale.

»Kdaj ste pa to napravili?«

»Zadnje čase.«

»Pa sami?«

»Skoraj. Saj si lahko mislite. Tri in dvajset tisočakov nam dajo vsako leto za ves vrt. Od tega gre osemnajst tisoč za delavca, ki stalno dela. Koliko nam za vse drugo ostane, pa sami izračunajte. Plačati je treba vse. Še vodo, ki jo porabimo!«

»Kaj je ne dobite zastoj? Če bi se obrnili na občino.«

»Saj smo se. Pa so nam rekli, da je to državna reč in da naj država sama skrbi za svoje naprave...«

Človek kar debelo pogleda. Ko sliši take reči in je priča takšnemu nerazumevanju. Res je, da je odložila država obci, nam celo kopico izdatkov, za katere bi

moral sama skrbeti in jim odlaga še vsako leto nove, toda takšno malenkost ki nič ne stane, bi naša Ljubljana, ki tako rada trka na svoja kulturna prsa, lahko molče sprejela na svojo grob. Tudi v časih, kakor so dandanes, Zlati, če pomislimo, da se najde še zmeraj vsota,

Profesor Jože Lazar, upravitelj našega botaničnega vrta

dosti večja od vse državne podpore, ki jo dobi naš botanični vrt, za — milo rečeno — docela nepotrebna »ogledovalna« potovanja po inozemstvu. — Pa brez zamere! Ko stopamo dalje mimo rastlin — proti in drugih, ki morajo rasti v senci

Sovražniki naših zob

so najnevarnejši, če lahko neopazno vršijo svoje razdiralno delo, podobno kakor milijonska armada gnilobnih bakterij. Če postanejo poškodbe vidne, je že prepozno. Bolje je se temu pravočasno izogniti, s tem da redno čistimo zobe z zobno pasto Chlorodont, ki navzlic svoji izredni čistilni moči, ne načinja občutljive zobne sklenine.

Tuba Din. 8.—

Jugoslovanski proizvod

Jo napredek tudi glede ugodnosti za tujce. Dobili bomo nov »pension«, nekaj novih tujskih sob in pa večjo izbiro kuhinj! Počasni prjemo ledino, ali vendar delo napreduje.

Letoviščarji so bili s krajem in z njegovo okolico neznansko zadovoljni. Pri toževali pa so se nad slabo moziško vodo, ki je niso in niso mogli spraviti po griu. Pomagali so si s kislini vodami, z radensko in rogaško. Ali kaj, ko so se pa morali še pri teh pritoževati zaradi cene 9 Din. Pretirane cene je treba odpraviti!

Vodovod! To vprašanje nas žuli z vseh strani. Sredi planin smo, pa nimamo dobre vode! Zgraditi ga moramo! Če ne zaradi tržanov, pa zaradi tujcev, ki pomenijo za nas vse vedno večji vir dohodkov! Ako bi se ljudje tega zavedali, bi že zdavnaj stopili skupaj, pljunili v roke in — napravili.

Nič na boljšem nismo glede elektrike. Imamo jo, ali kakšno! Neke tržanka

si je kupila petrolejko, češ da jo potrebuje, ker ne more delati pri naši venomer trepetajoči električni razsvetljavi! Saj bi že imeli boljše; banovina nam jo je hotela napeljati iz Polzele velenjske. Ali večina naše dične električne zadrage in z njo mnogoteri drugi je vsa navdušena za misel, da si zgradi novo centralo, od katere bi imela korist, ki si jo pa pri načrtu banovine ne obeta.

S takšno ozkornostjo ne bomo prišli daleč! Vsa Gornjesavinjska dolina je proketo potrebna elektrifikacija, tu se pa zavira delo! Najprej je treba gledati in računati z napredkom, ki bo zahteval neko mnogo večjih električnih sil, kakor jih bo mogla nuditi sedanja ali pa morebitna bodoča elektrarnica! Zavedati se je treba, da je naša sveta dolžnost delo za bodoče rodove! Želimo, da bi banovina zastavila tu svojo moč. Naj bi našla prihodnja jesen v Mozirju boljše vodo in elektriko!

D. S.

Na Dravi se razbijajo splavi

Ptuj, 7. oktobra.

V četrtek proti večeru je potovalo ml. mo Ptuj več splavarjev iz Koroške. Ker je Drava zaradi deževja postala zelo de-roča, narasla je za 1,50 m, je nesreča hotela, da je zadel en splav pri lesenem mostu v joho in jo razbil. Ker je tik za njim vozil drugi splav je tudi njega zadela ista usoda. Oba splava sta imela nalozenega za štiri vagonne lesa. Reševanje lesa je bilo zaradi mraka zelo otežkočeno. Splavov vso noč niso mogli rešiti, lovili pa so les, kar se je ga je pad dalo vloviti. Z ojetim lesom so nato v soboto sestavili nov splav, s katerim so nameravali nadaljevati v nedeljo vpožnjo. Na

pristani so preko noči splav privezali na obrežju. Toda ponoči se je zaradi naraste Drave odtrgal in splav proti Borju. Proti jutru se je splav pojavil pred lesenim borškim mostom. Splavarji, ki so videli pretečo nesrečo in niso mogli obdržati v krmilu splava, so se hitro rešili v dolino na kopno, splav pa je v svojo silo tresel ob joho ter se zavezil po dpljem ob tri lesene joh. Zaradi hudega udara in ker je bil most že itak slab, ker so povečini joh je preprele, obstoja nevarnost, da se most podre. Sreski čestni obhval v Ptuj je po svojih tehničnih organih storil vse potrebno, da se prepreči nesreča.

Po vinogradih ne odmeva pesem...

Enodnevnne senzacije — Dober pridelek — Nadlega škorcev

Brežice, 5. oktobra. Urno nastopajoča jesen, ki je bila dose-daj tako suha in topla kakor se tu že davno ne pomni je v vsej okolici povzročila neumorno vrvenje kmetovalcev, ki spravljajo svoje, sicer pičlo zrasle pridelke njih vinogradov in orjejo še vedno prežgano zemljo za setev ozimine. V našem mestecu pa je vzbudila razne skrite želje, ki prihajajo na dan in spremenljajočih se senzacijah. Imamo par ljudi, ki imajo precej prostega časa pa skrbno redno za zvezo dol-njega konca mesteca od ženskega trga pa do gornjega in pazijo, da se od zanimivih senzacij spomina nič ne izgubi, temveč rajši kaj pomnoži! Tako smo v teh pustih dneh dobro oskrbljeni z zabavo.

Lice našega mesta se je v teku zadnjega leta tako spremenilo, da je v njem zares težko spoznati skupino hiš, ki je desetletja dremala v rekordni zanemarjenosti. Zdaj se dodeluje še ulica v gornjem delu mesta, s čemer bo to delo, ki je že mnoga leta klicalo po pridnih rokah, izvršeno. Nočemo poudarjati, komu gre zahvala za to prenovitev naših Brežic, saj je to splošno znano. Izvršeno delo samo mu bo najtrajnejša zahvala.

Naši okoliški vinogradni hribčki so zadnji teden oživel. Ni pa sledu onega veselja ki smo ga bili vajeni po naših goricah pred nekaterimi leti. Nič pokaanja topičev, ukanja razposajanih brentarjev (putarjev), nič hrupnih pesmi! Vse je nekam zaskrbljeno in le tu in tam je slišati rahlejšo pesem brezskrbnejše mladine. Dolgotrajna suša je tudi grozde prislila k hitrejši zoritvi. Vinogradniki so komaj čakali prvega določenega termina za početek trgatve, ker se v suhem, vročem zraku in vetru grozde ni dalje razvijalo, temveč je postajalo velo.

Tam, kjer pomladna slana ni uničila trt, je pričakovati izbornega pridelka. Mešani mosti vsebujejo 18 do 20% sladkorja in malo kisline. Pridelke pa je tudi tam, kjer ni bilo pozebe ali toče, manjši kakor se je pričakovalo, to pa zaradi omenjene suše. Pozbeljene trte so začele z vegetacijo šele v drugi polovici in njihov pridelek ni mogel v razvoju dobiti nepoškodovanega, zato bodo prizadeti vinogradniki zelo oškodovani. Up vinogradnikov in z njim vred vseh drugih pridobitnih slojev (trgovcev in rokodelcev) je, da bi se vsaj ta pridelek, ki bo poleg manjših količin jabolk edini izvoz našega sreza, vnovič kar najbolje. Vinogradniki naj se ne prenegljo s ponujanjem svojih vin za vsako ceno!

Škorci so velika nadloga vinogradnika in poljedelca. Zadnje leta opažamo v naših krajih, da škorcev, ki skozi leto životari v parih po deželi in izgleda precej nedolžen, redno proti jeseni začneja z organizacijo svoje »trank«, v katero se zberejo desetstički, ki v jatah poseajo njive in vinograde. Gorje, kamor se ta jata vsedel. V par sekundah dvigne en hl vina v zrak! Če pa jata neopazeno kraljuje do mile volje v vinogradu, tedaj za njimi ni treba nič obiralcev. Velikansko škodo napravljajo škorcev v vinogradih. Ni jih mogoče pregnati. To je tudi en vzrok, da hite vinogradniki z obiranjem. Če ostane kakšen vinograd neobran sredi že obranih, postane magnet za zbiranje teh letičnih klatežev, ki pa ves dan obletavajo okolično v združenih jatah in iščejo plena. Zapozneli vinogard morajo biti stalno zastraženi pred temi škodljivci. Kako gospodarji na novo posejani njivi, je lahko razumeti. Treba bi bilo skupnih ukrepov proti tem požeruhom.

»Upam, da se vam je ponesrečilo,« mi reče.

Se mi. Dokaz — stika.

Kaj bi še povedal, ko je pa toliko! Človek samo posuša in posuša in kar naenkrat smo sredi kopice latinskih imen, Drosera, utricularia, pinguicula, daphne, crocus, campanula, saxifraga... pa to so še najnavadnejša! Ustrašiš se in napraviš vse razume obraz. Saj je hudo, ko plavaš sredi teh imen »wie eine Leiche im Teiche«, pa se spomniš, kako so te nekoč učili. Da jesenski podleskec in pomladni žafran nista ista rastlina in da požene prvi pomladni mesmate liste z mošnjico na sredi ki ji pravijo na dežel »bohkovne hlačke« ali pa »kravice«. Saj je res hudo, če človek s svetim spoštovanjem posluša zanimivo pridigo o urtici pa naposled zvé, da je to navadna kopriva.

Posebne zanimivosti? Obilo jih je saj ima naš botanični vrt nad 6000 rastlin in med njimi najmanj eno tretjino tujih. Japonsko ginkovo drevo, edini preostanek iz prave prehodne dobe, ko so se iglavci izpreminjali v listovce, tulipovec, veliko drevo s tulipom podobnimi cveti, nekakšen bastard tise, brest, ki ga trije ne bi objeli. Pa to so samo največje! Buča, ki jo raznese, ko dozori, še neka dalmatinska rastlina, ki dela prav tako in je nevarna, če ti brizgne njena »granata« v obraz. In še nesteto drugih manjših.

»Kdo pa pride kaj v vaš vrt? Ali dosti obiskovalcev?« vprašam mimo grede, ko grem mimo domačega kotička s klopjo v senci.

»O, prihajajo, šole in privatniki, ki se

črt, za katerega bo treba ogromnega denarja, izvede, potem bo Slovaški trg najbrže najlepši trg Maribora. V smislu teh idejnih osnutkov bi se odstranili sedanjí park s Tappeinerjevim spomenikom, ki bi se prestavil na ekvipirano točko preurejenega trga, pač pa bi ostala drevesa ob straneh. Vzdrževanje parka na fronti proti stolnici bi se v smislu načrta lahko postavila velika trnadstropna palača, ki bi v sredini svoje spodnje zgradbe stonela na mogočnih stebrih, skozi katere bi bil dan pregled izpred stolnice skozi tako nastalo odprtino proti sedanjí palači Mestne hranilnice. Ob robu pločnika vzdolž kazinskega, kapitalskega ter škofjskega poslopja bi se postavili kandelabri. Hkrati s takšno preureditvijo bi se tudi izvršila regulacija prometa na tem trgu tako, da bi bila iz prometa izločena severna proga od stolnega župnišča do Kazine.

— Mestna občina in najemnine. Mariborska mestna občina ima v 62 hišah 260 stanovanj, v 4 barakah 74 barakarjev, v 29 vagonih 29 vagonarjev. Za najemnine dobi v smislu obračuna za leto 1934 dva milijona 73.601 Din. Od stanovanj je 60 naturalnih. Enosobnih je 130, dvosobnih 87, trisobnih 26, štirisobnih 6 ter eno 6 in eno petosobno. V gradu samem je 57 najemnikov, ki plačajo na leto občini za najemnine 271.024 Din.

— Drava je narasla za 2,65 m preko normale. Zadnji porast Drave v takem obsegu so zabeležili jeseni leta 1926.

— Obsojena sleparja. Včeraj dopoldne je bila pred mahm kazenskim senatom obravnavana proti 31-letnemu Davorinu Trstenjaku iz okolice Ptuja, ker je v času od januarja do maja letos izvalil 10 posestnikom hranilne knjižice in zlatnine v skupni vrednosti okoli 30.000 Din. Med drugim mu je nasledel tudi šmarček župnik g. Franjež. Trstenjak je z namenom, da bi pri ljudeh dobil večje zaupanje, nastopal kot inženjer, zlatar in revizor Narodne banke, uradnik itd. Obtoženi Trstenjak je krivdo deloma priznal, deloma tajil. Dejal je, da je bil pripravljen vsem okodovanec škodo povrniti, pa so ga prehiteli orožniki. Tudi je dejal, da bo v 14 dneh vse poravnal če ga pustijo brez spremstva k neki gospe, ki mu bo dala denar. Mali senat je Trstenjaka obsodil na 2 leti robove in na 3 letno izgubo častnih državljanjskih pravic.

— Pocieni meso. Jutri, v sredo se bo prodajalo od 8 ure zjutraj naprej pri stojnici za oporečno meso pri mestni klavnicni 71 kg teletine po 4 Din. Mariborsko gledališče. Ponedeljek, 7. oktobra: Zaprt. Torek, 8. oktobra: Zaprt. Sreda, 9. oktobra: Zaprt. Četrtek, 10. oktobra ob 20. uri: Izdaja pri Novari. Premiera. Red A.

Iz Ptuja

— Komascija ptujskih občin. Vprašanje združitve okoliških občin k mestu Ptuj se vedno ni rešeno. Kakor doznajamo, se namerava prvotni načrt, da bi se priključilo k mestu samo del občine Breg, Grajene in Rogoznice, razširiti v tem smislu, da bi se mestu priključila cela občina Breg do vasi Dražencev, nadalje cela občina Grajena, od občine Rogoznice pa Mestni vrh, del Rogoznice, Brstje in Spuhlja. Ako se ta združitev uresniči, Ptuj ne bo veliko pridobil, naprtil si bo še več dolga, ker bo moral zadolžiti občine prevzeti z dolgov vred. Pa tudi iz socialnega stališča ta komascija ne bo primerna. Mestna občina bo morala nastaviti tudi nove uslužbence, dočim jih pri prvotnem načrtu ne bi bilo treba. V ostalem: izvedba komascije zavisi zgolj od notranjega ministristva.

— Najstarejša Ptujčanka je zasebnica ga. Gyjuzera Katarina, ki je zagledala luč sveta pred 95 leti. Gospa Gyjuzera je kljub visoki starosti še popolnoma čila in zdrava in še vedno rada poseja kino. Naj bi učakala še vrsto let, ker bi ob njeni 100 letnici radi kaj več napisali.

— Težka nezgoda s kolesom. Gospa Ivanka Götzlova, soproga geometra iz Vičave, se je v soboto okoli 18. ure vračala iz mesta domov na svojem dvokolesu. V bližini sreskega sodišča je zavozlala na neko kamenje, na katerem se ni mogla več obvladati. Priletela je na oster kamen in je s hudo poškodbo na glavi obšla nezavestna. Prenesli so jo takoj na sodišče, kjer so ji nudili prvo pomoč, jetničar Jerman pa je pozval reševalni avto, ki je ponesrečenko prepeljal v bolnišnico. Tu se je šele proti jutru zavedla. Stanje je še vedno kritično.

— Kino predvaja v sredo in četrtek ob 20. uri film »Zig šramota«. Predigra Paramountov tehnik.

Iz Kamnika

— Gašilska župa sreza Kamnik po ziva vse svoje čete, da se udeležijo pogreba pokojnega člana župne uprave, poveljnika in častnega člana Prostovoljne gasilske čete Kamnik g. Franca Homarja, ki bo danes 8. tm. ob 16. izpred gasilskega doma v Kamniku. Podrobnejša navodila dobe čete potom okrogliš.

Obupno dejanje v duševni zmedenosti

Celje, 6. oktobra. Opoldne se je v svojem stanovanju na Bregu obeh 53-letni tipograf Viljem S. Izrazil je priliko, ko je odšla žena po vodo, pritril vrv na železni kavelj in si za drznil zanko okoli vratu. Ko se je žena vrnila, ga je našla obešenega. Naglo je obvestila sosede, prezevali so vrv in neresničnemu tipografu rešili življenje. Z reševalnim avtomobilom so ga prepeljali v celjsko bolnišnico, od tod pa v umobolnico v Novo Celje katti nesrečniku se je omražil um.

SREČKE ZA NOVO KOLO

DRŽ. RAZR. LOTERIJE SO DOSPELE

Prvo zrebanje se bo vršilo 9. in 10. oktobra. Segajte po srečkah, ki prinesejo v vsakem kolu mnogim blagostanje in izdatne denarne pomoči.

Srečke morete kupiti v vseh poslovalnicah »Jutra« in v podpisani hranilnici:

ZADRUŽNA HRANILNICA R. Z. Z. O. Z.

LJUBLJANA — SV. PETRA CESTA 19.

Anton Lap i

Kamnik, 5. oktobra. Našega znanega vrtnarskega strokovnjaka, ravnatelja mestnih nasadov v Ljubljani g. Lapa je zadela hud udarec. V Kamniku mu je danes v starosti 73 let umrl njegov oče, posestnik in vrtnar g. A. Lap. Pokojnik je bil eden izmed najstarejših stebrov kamniškega meščanstva, gotovo edini, ki je tako dolgo deloval v občinskem odboru. Bil je prvi izvoljen za časa župana Fischera in je za njim preživel še pet županov: Berganta, Močnika, dr. Krauta, dr. Dereanija in dr. Karbo. Tudi pod županom Kratnerjem je bil v občinskem odboru do leta 1932, torej nepretrgano 35 let.

Kot občinski odbornik si je pridobil mnogo zaslug za razvoj mesta. Odlikoval pa se je predvsem kot nesebičen delavec in resen, preudaren svetovalec. Njegova zasluga je bila, da je odpravil »mauto«, pri-

stojbino za uvoz deželnih pridevkov v mesto. Bil je skrben družinski oče in vzoren gospodar, ki je pridobil svoji vrtnariji zaslužne slove. Dolgo let je bil tudi odbornik kamniške občinske korporacije in se je sploh mnogo udeleževal v javnem življenju. Zaslužnega meščana bo spremljal Kamnik v ponedeljek ob 16. na Zale. Hudo prizadetim svojcem naše iskreno sožalje.

Včeraj je Kamnik izkazal zadnjo čast pokojnemu uglednemu meščanu g. Antonu Lapu. V dolgem sprevodu so nosili 36 vencev, ki so jih poklonili sorodniki, prijatelji občinska uprava in uprava mestne korporacije ter razna društva. Spreveda so se udeležili občinski odborniki z županom g. Kratnerjem na čelu ter člani uprave meščanske korporacije z načelnikom g. Neržimo. Dalje so bili v sprevodu gasilci ter odborniki in člani raznih organizacij.

Gospodarstvo

Nova uredba o zaščiti kmeta

Že v nedeljski številki je »Jutro« objavilo najvažnejše določbe nove uredbe o zaščiti kmetov, ki jo je izdal ministrski svet na predlog kmetijskega, trgovinskega in pravosodnega ministra in je stopila v veljavo 1. oktobra, ko je prestala veljati dosedanja uredba od 3. avgusta 1934 z naknadnimi spremembami.

Kdo je zaščiten

Glede vprašanja kdo je po uredbi zaščiten, se nova uredba v glavnem drži dosedanjih določb, vendar vsebuje nekatere dopolnitve. Tako pravi prvi člen, da obsega ta uredba način plačevanja dolgov kmetov, ki so jih ti napravili pred 20. aprilom 1932, in se nanaša na osebe, ki so s potrdilom dokazale, ne samo, da so bile ob času zadolžitve kmetje, temveč da so tudi sedaj kmetje. K temu je še dodano, da se kot dolgov kmeta smatrajo vse denarne obveze privatnopravnega in javnopravnega značaja, brez ozira na to, ali jih kmetovalec dolguje kot glavni dolžnik, solidarni dolžnik ali porok. Izvzete pa so od gornje določbe (člen 11.) in se (kakor doslej) ne smatrajo kot kmetički dolgov v smislu te uredbe naslednje obveznosti kmeta: javne dajatve in z zakonom predpisane pristojbine, dolgov za nakupljeno blago v višini do 500 Din, ki so nastali po 20. oktobru 1931, kolikor ni so spremenjeni v menične obveznosti, dolgov, ki so zavarovani z zastavo, terjatve za vzdrževanje, terjatve obrtnikov za obrtna dela, nastale iz 20. oktobra 1931 itd.

Določbe o tem, koga je smatrati za kmeta v smislu te uredbe, so ostale v glavnem nespremenjene in se zaščita nanaša na one osebe, ki jim je kmetijstvo glavni poklic, ki sami ali s člani rodbine obdelujejo zemljo in le v primeru potrebe za najeto tujo delovno silo, katerih obdavčeni dohodki izvirajo pretežno iz kmetijstva in katerih posestvo ne presega površine 75 ha orne (za obdelovanje sposobne) zemlje. Dodana je še določba, da se za kupniki, ki obdelujejo tujo zemljo, pa izpolnjujejo ostale pogoje, smatrajo kot kmetovalci v smislu te uredbe, četudi nimajo lastne zemlje. Važna pa je nova določba, ki pravi, da je smatrati kot kmete v smislu te uredbe osebe, ki se poleg kmetijstva bavijo tudi s posli vsakega obrtnika, vsakega trgovca ali vsakega gostilničarja, če njihov obdavčeni dohodek pretežno izvirajo iz kmetijstva.

Obseg zaščite

Nova uredba vsebuje poleg določb glede splošne zaščite dolžnih kmetov, še nove važne določbe, ki omogočajo individualno tretiranje posameznega kmeta dolžnika, tako da se obseg zaščite lahko poveča pri kmetu, ki je potreben večje zaščite, zmanjša pa pri kmetu, čigar razmere so take, da lahko odplača svoj dolg v krajšem času, nego je predpisano z uredbo.

Splošni odplačilni načrt

Kakor doslej, so določbe glede odplačil na dolgove različne glede dolgov nasproti denarnim zavodom in glede dolgov na sproti privatnim osebam. Obrestna mera znaša pri dolgovih nasproti denarnim zavodom kakor doslej 4,5%, nasproti privatnikom pa 1%. Pri tem je poim denarnega zavoda razširjen v toliko, da se v to prvo kategorijo prištevajo dolgov nasproti denarnim in zavarovalnim zavodom, bančnim obratom, ustanovam delavskega in nameščenskega zavarovanja, ustanovam nasproti cerkvenim fondom ter kulturnim, humanim in prosvetnim ustanovam, ki upravlja pupilni denar, dolgove nasproti gornjim zavodom in ustanovam počenši od 15. novembra 1936. V 12-letnih obrokih (anuitetah) po naslednjem odplačilnem načrtu A. Prva anuiteta se mora plačati najkasneje do 15. novembra 1936, ostale anuitete pa najkasneje do 15. novembra vsakega naslednjega leta.

Odplačilni načrt

Na bazi obrestovanja po 4,5% in odplačevanja skozi 12 let, počenši od 15. novembra 1936, znaša za vsakih 100 Din glavnice odplačilni obrok, kakor sledi:

leto	glavnica	anuiteta	obresti	odplačilo	ostanek dolga
1	100,—	6,—	4,50	1,50	98,50
2	98,50	7,—	4,43	2,37	95,93
3	95,93	8,—	4,32	3,68	92,25
4	92,25	9,—	4,15	4,85	87,40
5	87,40	11,—	3,93	7,07	80,33
6	80,33	11,—	3,62	7,38	72,95
7	72,95	12,—	3,28	8,72	64,23
8	64,23	13,—	2,89	10,11	54,12
9	54,12	14,—	2,43	11,57	42,55
10	42,55	15,—	1,91	13,09	29,46
11	29,46	15,—	1,33	13,67	15,79
12	15,79	16,50	0,71	15,79	—
		137,50	37,50	100,—	

Ostalim upnikom, ki ne spadajo v kategorijo denarnih zavodov, mora kmetovalec odplačati prav tak v 12 letih, počenši od 16. novembra 1935 toda le z 1% obrestmi. Prva anuiteta se mora plačati najkasneje do 15. novembra 1936, ostale pa do 15. novembra vsakega leta, in sicer po slednjem odplačilnem načrtu B:

1	100,—	4,—	1,—	3,—	97,—
2	97,—	5,—	0,97	4,03	92,27
3	92,27	6,—	0,93	5,07	87,90
4	87,90	7,—	0,88	6,12	81,78
5	81,78	8,—	0,82	7,18	74,60
6	74,60	9,—	0,75	8,23	66,35
7	66,35	9,—	0,67	8,33	58,02
8	58,02	10,—	0,58	9,42	48,60
9	48,60	10,—	0,49	9,51	39,09
10	39,09	12,—	0,39	11,61	27,48
11	27,48	13,—	0,27	12,73	14,75
12	14,75	14,90	0,15	14,75	—
		107,90	7,90	100,—	

Obrestni, ki so dospeli po dosedanjih ured. bi v višini 4,5% odnosno 1% za čas od 23. novembra 1933 do 15. novembra 1934, mo. niso storiš, do 15. novembra 1935.

Glavnici dolga na dan 20. aprila 1932 se prištevajo neplačane in nezastarele obresti do 23. novembra 1933 (po določbah zakona o zaščiti kmeta od 19. aprila 1932); prav tako se prištevajo obresti od 16. novembra 1934 do 15. novembra 1935 v višini 4,5% odnosno 1%. Nadalje se glavnici pripišejo tudi pravomočno prisojeni pravni stroški in izvršilni stroški, nastali do 23. novembra 1933, nadalje stvarni izdatki za zavarovalne premije, javne dajatve, takse za vknjižbe itd., ki jih je upnik izvršil za dolžnika, Upniku, ki je po 20. aprilu 1932 pobral od kmeta dolžnika večjo mero, nego je bila po takratnem zakonu predpisana, se višek odbije od glavnice. V maksimalni znesek letne obrestne mere 4,5% odnosno 1% se vrčunajo tudi vse ostale dajatve, za katere se je dolžnik obvezal (provizije, režijski stroški, konvencionalne kazni).

Pri dolgoročnih amortizacijskih hipotekarnih dolgovih plača kmet dolžnik anuitete z obrestno mero in roki, kakor je bilo dogovorjeno. Nadaljnje določbe čl. 3. se tičejo predvsem meničnih dolgov odnosno zamenjave starih menic za nove menice.

Ako dolžnik ne plača obresti ali letnega obroka dolga v roku od 30 dni od dne do. spolosti, ima upnik pravico prisilne izterjave. Dolžnik, ki pa ne plača 3 zaporednih obrokov ali od katerega je moral upnik trikrat po telno izterjati obrok, izgubi zaščito po tej uredbi.

Dolgov pri zadrugah

Važne so določbe čl. 4. uredbe, ki pravi, da se prepisli te uredbe ne uporablja na terjatve kmetijskih zadrug in njihovih zvez. Zadruga bodo lahko izterjale dolgoe od kmetov dolžnikov po odredbah, ki jih bodo za zadruga prepisale njihove zveze, za zveze pa glavna zadruga zveza in bo te odredbe odobrili kmetijski ministar. Kakor znano, so že po dosednji uredbi zveze zadrug letos spomlad določile posebne odplačilne načrte. Ker pa je prejšnja uredba razveljavljena, bodo morale zveze sestaviti nove odplačilne načrte odnosno predlagati kmetijskemu ministru, da še enkrat odobri dosedanje v smislu nove uredbe.

Individualna zaščita

Princip različne zaščite za posameznega kmeta dolžnika je prišel v novi uredbi do veljave v členu 5. Po določbah tega člena se kmeti dolžniki po velikosti dolga in vrednosti posestva delijo v tri kategorije: v prvo kategorijo spadajo kmetje dolžniki katerih dolg ne presega 20% vrednosti kmetove imovine (posestva), v drugo kategorijo kmetje dolžniki ki so zadolženi v višini 20 do 50% vrednosti imovine in v

BOTOT

nova bela penca se pasta za zobe

v modro-belih progastih tubah, izrednega okusa dela zobe še po kratki uporabi smežno bele.

DOVRESENOST SEDANJOSTI

Poskusite še danes.

Tube po Din 8.—

Tube po Din 12.—

tretjo kategorijo kmetje dolžniki, ki so zadolženi preko 50% vrednosti imovine.

I. kategorija

Dolžniki iz I. kategorije, ki niso zadolženi za več nego za 20% imovine, plačujejo svoje dolgoe po splošnem načrtu v 12 letih, če pa upnik smatra, da ima dolžnik možnost izpolniti svoje obveze v krajšem roku, nego je predvideno v splošnem odplačilnem načrtu, lahko zahteva od sodišča, da dolžniku skrajša odplačilni rok. Tej zahtevi lahko sodišče ugodí, če večji dohodek kmeta od kmetijstva živinoreje in žumarstva ali pa večji dohodek zaradi ugodnejše prodaje proizvodov v bližnje večje konsumne kraje, odnosno če dohodek od drugih gospodarskih panog ali izredni dohodek omogočajo kmetu, da dolg odplača v krajšem roku. Sodišče lahko po svobodni oceni skrajša rok odplačila, toda ne izpod 6 let. V takem primeru mora dolžnik plačati dolg v roku, ki ga določi sodišče v enakih letnih obrokih, z obrestno mero, predpisano v členu 3 (4,5% odnosno 1%). Krajši rok odplačila velja samo za onega upnika, ki je zahteval postopanje.

II. kategorija

Kmetje dolžniki iz II. kategorije, katerih dolgov znašajo 20 do 50% vrednosti njihove imovine, plačujejo dolgoe po splošnem odplačilnem načrtu, lahko pa zahtevajo od pristojnega sodišča podaljšanje odplačilnega roka in zmanjšanje obrestne mere. V tem primeru si mora sodišče prizadevati, da doseže poravnavo med dolžnikom in upnikom, ki se lahko doseže s tem, da upnik odstopi imovino, da se zmanjša dolg ali zniža obrestna mera, ali podaljša odplačilni rok, ali pa na drug način. Za poravnavo je potreben pristaneč vseh upnikov. Ako poravnava ne uspe, lahko sodišče odobri kmetu podaljšanje odplačilnega roka do največ 25 let v enakih letnih obrokih in pa znižanje obrestne mere izpod 4,5%, toda ne izpod 2%. Te olajšave odobrava sodišče, kadar in v kolikor nezadostni dohodek kmeta ne dovoljujejo plačevanja obveznosti v smislu splošnega odplačilnega načrta.

III. kategorija

Dolžniki iz III. kategorije, katerih dolgov presega 50% njihove imovine, lahko zahtevajo od pristojnega sodišča znižanje dolga na 50% vrednosti imovine. V tem primeru zniža sodišče ves kmetov dolg na 50% vrednosti imovine. Za odpisane dolgoe kmeta v višini preko 50 do 80% imovine bo s posebnim zakonom določen način pravne odškodnine, ki jo bo država dala okodovanemu upniku. Pri zniževanju dolgov se obdrži red pravnomočne vknjižnje. Znesek, ki ostane po odbitku vknjiženih terjatev, se sorazmerno razdeli med nezavarovane upnike. Trgovinski ministar bo v sporazumu s finančnim in pravosodnim ministrom ter v soglasju s ministrskim svetom izdal pravilnik glede obvez porokov za primer znižanja dolga v smislu gornjih določb pri kmetičkih menicah, ki so bile dane v reeskont. Do izdaje tega pravilnika ne more reeskontni upnik stare menice sodno izterjati, če porok ob dospelosti predloži prolongat menice.

V gornjih treh primerih rešujejo predloge sreska sodišča v izvenspornem postopku. V drugi instanci rešujejo te posele okrogna sodišča, katerih odloki so pravomočni. Postopek pred sodiščem bo s posebnim pravilnikom predpisal ministar pravde v sporazumu s kmetijskim in trgovinskim ministrom.

Konec sledi

Gospodarske vesti

Veliko italijansko naročilo pri jugoslovnski tvornici Baťa. Kakor smo že poročali, je centralna tvornica Baťa v Zlinu (Češkoslovaška) prejela iz Italije naročilo za dobavo 400.000 parov kratkih škornjev za italijansko vojsko. Sedaj poročajo iz Prage, da je tudi jugoslovnska podružnična tvornica v Vukovaru prejela iz Italije nadaljnje naročilo za 400.000 parov kratkih škornjev v vrednosti 70 milijonov Din in bo tvornica s tem naročilom več mesecev zaposlena.

Hmelj

Hmeljarjem

Hmeljski tržni nadzornik je izdal naslednji poziv: V smislu odločbe kr. banske uprave v Ljubljani (III No. 6380/2) od 5. avgusta t. l., točka 7 ima hmelj, tržni nadzornik nalogo, da tedensko poroča kr. banski upravi o stanju hmeljske trgovine in o vseh važnejših dogodkih, da nadzira hmeljsko trgovino in nemoralne izrodke sproti prijavlja v kaznovanje. V poročilu z dne 27. avgusta je prošil tržni nadzornik za širša, dalekosežnejša pooblastila zaradi takojšnje odprave raznih nerednosti v hmeljski trgovini. Kr. banska uprava je na podlagi te prošnje oz. poročila odloči-

la: »Sreskoma načelstvu v Celju. Na poročilo od 27. avgusta t. l. sporoča kr. banska banska uprava, da se hmeljskemu tržnemu nadzorniku ne morejo dati v citirane poročilu predlagana pooblastila, ker pri sedanjem pravnem stanju za to ni zakonite možnosti. Ker pa je potrebno, da se hmeljska trgovina uredi tako, da bodo onemogočeni taki nemoralni izrodki in nerednosti, ki se še sedaj dogajajo, naj hmeljski tržni nadzornik zbira gradivo in po končani sezoni stavi predloge za ureditev tega vprašanja po zakoniti poti«. Ako hmeljski tržni nadzornik v hmeljski trgovini ni mogel torej v vsakem slučaju posloovati kakor je morala kazala stvarna potreba in sporočena pravica pridelovalcev, naj hmeljarji upoštevajo, da nadzornik zbira stalno vse gradivo, ki ga bo predložil po končani sezoni nadrejeni oblasti zaradi končne ureditve hmeljske trgovine in onemogočanja nemoralnih izrodov in nerednosti v tej trgovini v bodoče.

Zalec, 7. oktobra. Povpraševanje je samo po najslabšem, boji rdečem, četrtovrstnem in slabem tretjovrstnem blagu, za katerega plačujejo od 14 do 18 Din. Trenutno nezanimanje za boljše kvalitete pripisujejo nekateri spekulaciji trgovine, ki ki bi hotela priti do boljšega blaga, drugi pa pravijo, da so krivi židovski prazniki, ter je ravno danes eden največjih žid. praznikov. Trgovina pa izjavlja, da za boljše blago ni naročil iz Amerike, četrtovrstni in tretjovrstni hmelj pa iščeta in rabita prodveem Anglija in Holandska. Računa se da je sedaj pri hmeljarjih te še dobrih 10% pridelka na prodaj. Hmeljski tržni nadzornik.

Borze

7. oktobra.

Na ljubljanski borzi se je danes deviza Trst za malenkost popravila, tečaj ostalih deviz pa so bili v glavnem nespremenjeni. V privatnem kliringu not. rajo avstrijski šilingi 8,60—8,70. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8,66, v angleških funtih po 235,06, v grških bonih po 32 in v španskih pezeta po 5,60. Na zagrebškem efektivnem tržišču je bila tendenca v volni škodi mirna pri tečaju 355—357 brez prometa (v Beogradu so bili zaključki po 357,25—358). Tudi v ostalih državnih vrednotah ni bilo zaključkov.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2366,73—2371,33, Berlin 1756,08—1769,95, Bruselj 737,76—742,81, Curih 1424,22—1431,29, London 213,56—215,61, Newyork 4342,15—4378,47, Pariz 238,14—239,58, Praga 181,19—182,30, Trst 355,03—358,11.

Curih. Beograd 7, Pariz 20,2350, London 16,04, Newyork 307,50, Bruselj 61,8750, Milan 25, Madrid 41,9250, Amsterdam 207,66, Berlin 123,45, Dumaj 67,40, Stockholm 77,55, Oslo 75,55, København 67,16, Praga 12,73, Varšava 57,90, Atene 2, 90.

Effekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 356—357, za oktober 357 bl, 7%, invest. 78 bl, 4% agrarne 45 bl, 7% Blair 67—69, 8%, Blair 77—79, 6%, begunske 60—61,50; delnice: PAB 227—230, Trboveljska 100 den., Sečurana Osijek 120—135. Beograd. Vojna škoda 357—357,25 (357,25—358), 7%, invest. 80 den. (80), 8%, Blair — (78), 7% Blair 68,25—69 (68,50), 6% begunske 63,10—64,25 (64), 4% agrar. ne 45—46, PAB — (227).

Blagovna tržišča

Pred 39imi leti in danes

Na levi: Prizor iz bitke pri Adui 1. marca 1896, ko je stotisoč Abesincev poklalo skoraj do zadnjega borce 16.000 mož broječo Italijansko vojsko pod vodstvom generala Baratierija. General iz kazuje svojim premaganim junakom poslednjo čast. — Na desni: Prodiranje italijanskih berserjerov v zadnjih dneh iz italijanske Eritreje na abesinsko ozemlje.

Italijanski vojskovodje

General de Bono in njegovi štirje sotrudniki

Mussolini je poveljstvo italijanskih vojsk v Eritreji in Somaliji poveljstvu svojih najbolj sposobnih in v kolonialni vojni preizkušenih generalov.

Vrhovni poveljnik celokupne italijanske vojske v Afriki je general Emilio de Bono. Star je 69 let, vendar še poln energije. De Bono se je seznanil z Mussolinijem v svetovni vojni, kjer je bil Mussolini naveden vojak. Spoznavši tedaj njegov sijajen organizacijski talent, se je takoj pridružil fašističnemu gibanju in je bil tudi med tistimi, ki so spremljali Mussolinija pri njegovem pohodu na Rim. Po tem pohodu je postal de Bono vojaški svetovalec ministrskega predsednika. Pozneje je prevzel poveljstvo nad policijo in fašistično milico. Kot guverner Tripolisa si je stekel velike zasluge za italijansko kolonialno ekspanzijo. L. 1929, ko so podvzeli veliko čiščenje v fašističnih vrstah, ga je Mussolini pozval zopet v Rim. De Bono je mož, ki zahteva od svojih voja-

kov predvsem železno disciplino.

De Bonov šef generalnega štaba je general Gabba. Velik del svojega vojaškega življenja je preživel v kolonijah, kjer je služil od l. 1897. do 1911. ko je postal šef generalnega štaba pri eritrejski vojski. Svetovne vojne se je udeležil general Gabba, ki mu je zdaj 61 let, pri topništvu.

Poveljnik italijanskih kolonialnih vojakov iz Eritreje in Somalije je 58-letni general Alessandro Biroli, ki slovi med afriškimi domačini zaradi svoje velike pravičnosti. Zanimiva prikazen v galeriji osebnosti italijanske kolonialne vojske je nadalje general Rodolfo Graziani, ki ima zelo lepo ženo, ter general fašistične milice Attilio Teruzzi, bivši guverner Cirenaike. V rokah teh generalov je usoda italijanske vojske v Vzhodni Afriki in general De Bono je kot vrhovni poveljnik ekspedicije za vse njeno delo odgovoren direktno Mussoliniju.

Poveljnik Somalije

General Rodolfo Graziani, vojaški poveljnik Somalije, ki je dobila v sedanjem položaju posebno aktualen pomen, je eden najbolj izkušenih italijanskih kolonialnih vojakov

Težavno prodiranje

Iz italijanskega glavnega stana v Eritreji poročajo, da se napredovanju Italijanov stavijo v bran velikanske ovire. Mali tanki, ki so doslej sodelovali pri napadalnih akcijah, ne bodo mogli več spremljati del, ker jim je onemogočeno kretanje v peščenem morju. Tudi oklopni avtomobili so iz tega vzroka običajni. Italijansko vrhovno vojni poveljstvo je storilo sklep, da bo po padcu Aduie začasno ustavilo napredovanje vojske, ker je pričakovati, da zbirajo Abesinci na jugu Aduie v goratih predelih močne vojaške oddelke, s katerimi se bodo uprli napadalcu.

David in Golijatu ali beli volk in črna ovca

Abesinski cesar in cesarica sta se dne 1. vozila po preselniških utrujenih in pomirjenih prebivalstvih. Tudi abesinska duhovščina pomaga vladarju v sedanjem položaju in tolaži ljudstvo s priliko o Davidu in Golijatu. Neka japonska delegacija, ki se mudi v Abesiniji, je delila med ljudi letake z izbruhom proti belokozcem. Italijo imenujejo Japonci v svojih letakih belega volka, Abesinijo pa črna ovca.

Psihiatri proti vojni psihozi

V Amsterdamu so zborovali psihiatri. Sklenili so med drugim proglas na državnike posameznih dežel, ki ga je podpisalo 350 najboljših strokovnjakov v področju duševnih in živčnih bolezni. V tem proglasu pravijo, da vlada danes na svetu razpoloženje, ki ogroža življenje narodov z velikanskimi nevarnostmi, ker vodi v izrazito vojno psihozo. Samo tisti se lahko imenujejo vojni telje ljudstev, ki kažejo narodom pot mi ru z vzvišenega zrelšča morale in kulture.

Pustošenje ruskih pokopališč Grob Turgenjeva rabi fotografom za kuliso!

Moskovski listi poročajo o neverjetnih razmerah na starih ruskih pokopališčih. Posebno hudo se dogaja pokopališču Volhova v Leningradu, kjer težijo grobovi znamenitih umetnikov.

Grob Ivana Turgenjeva uporabljajo na pr. fotografom za kuliso, da se more vsakdo za 15 rubljev slikati pred spomenikom velikega pisatelja. Ta amerikanizem, ki ga celo vlada slišestvaz imenujejo »nasramnena«, na še daleč ni vse. Dogajajo se tudi nešteti primeri tatvin, ki jih posamezniki prav tako prakticirajo kakor splošni trušci.

Z grobov velikega kritika Bjelinskega in ustanovitelja ruske socialne demokracije Plehanova so na pr. izklesali vsi veni, okrasili in drugo. Z omenjenega pokopa-

Na 70 km dolgi fronti Italijani obmetavajo Abesince z bombami in — letaki

Floy Gibone poroča z italijanskega bojišča v Eritreji 5. oktobra ob 16. uri: Italijanski pohod na severu se razteza do 70 km dolgo fronto. Na vzhodu leži operacijska baza pri Senafeju, na zapadu pri Adiguali. General Santini poveljuje prvemu zboru na vzhodu, general Biroli askarom v sredini, general Maravigna pa četam na zapadnem sektorju. Vsega skupaj je tukaj pod poveljstvom de Bona nad 110.000 mož. Prvi zbor generala Santinija je došel preko Adiguale, stoji torej 20 km globoko v abesinskem

ozemlju. Poleg bomb mečejo Italijani iz letal tudi letake v amharščini. Letaki pozivajo prebivalstvo, naj se zateče pod italijansko zaščito, kjer mu bo boljše. Italijanska propaganda kaže na vse nedostatke pod vladjo Haile Selasija in se poslužuje na koncu besed: Ponavljamo vam prorokstvo menihov in puščav, ki pravi: Italija bo naredila velike stvari! Kdor se je dotakne, bo umrčen. Kona, ki ne diči prave glave, bo vrnjena provinci Tigrec.

Askarski jezdec

Borbe za Musa Ali

Žene in matere spremljajo abesinske vojščake

R. Ekins, poročevalec United Press poroča iz Direddaw 4. oktobra:

Glede na možnost italijanske ofenzive iz Assaba proti srednjemu vzhodu Abesinije, sta guvernerja abesinskih provinc Issa in Gugura sklenila osredotočiti svoje čete ob vzhodu Muse ter se tam postaviti napadalcem po robu.

Italijani so pripravili za naskok na Musa Ali 95 lahkih tankov, zbirajo pa tudi letala, ki naj bi napadla z bombami Harrar, Direddaw in Džidžig. Ozemlje med ogledensko in danakilsko fronto je zdaj prizorišče vročinskih vojaških priprav na abesinski strani. Po slabih cestah škripajo noč in dan tovorni vozovi z vojaštvom, municijo in živili. Povsod vežbajo vojske za bojšče. Može in sinove spremljajo na vojnem pohodu tudi žene in matere, ki igrajo vloga nekakšnih marketenderic. Mnoge pa zahtevajo, da tudi njih oborožijo in pošljejo v prve vrste.

Med Direddaw in Harrarjem sem srečal sanitetni oddelek pod vodstvom ame-

riškega zdravnika dr. Hockmanna. Vsi ostali zdravniki v abesinski vojski so domačini. Malaria prizadeva Abesincem hude muke. V Harrarju zbolijo dnevno 300 mož, v Džidžigi celo 500. V Avašu sem videl v zasilnem lazaretu 200 bolnikov.

Vse kaže, da se pripravlja dolgotrajna vojna. Abesinci grade z vso naglico ceste, ki naj jim omogočijo zveze z zalednjem za primer, da bi Italijani porušili železniško zvezo Džibuti-Addis Abeba.

ANEKDOTA

»Ne,« je dejal neki kritik mlademu Dumasu, »tega stavka v vašem novem romanu ne morem razumeti: »Pred tje-govimi očmi se je širila z bolečino napolnjena praznота. — Kako more biti nekaj praznega napolnjeno z bolečino?«

»Morda pa je le,« se je nasmehnil Dumas, »Ali vas ni še nikoli bolela glava?«

VSAK DAN ENA

Resnična raztresenost («Politikens»)

Vsak naročnik je zavarovan za 10.000 Din

Valjar opustošenja in smrti Toča krogel iz topov in strojnih pušk

Poročevalec »Paris Soira« pošilja svojemu listu zelo barvito poročilo o vojnih operacijah v Afriki in piše: »Kakor smrt in uničenje prinašajoči valjar se vali italijanska vojska generala Maravigne proti Adui. Skoraj nepredorni so oblaki prahu, ki se dvigajo pod nogami korakajočih vojakov, izpod kopit mežav in izpod gonene lahkih tankov. Med vse ta hrup se meša razglanje strojne in repetirke ter treskanje granat napadalcev.

Italijanski naakakovalci Aduie razvijajo na pohodu nepopisen hrup. Kjer se je Abesinci ponavljajo, jih pokose strelnice ter jih pomendraj tanki. 500 Abesincev, ki so se skušali postaviti v bran, so tanki in topovski ogenj dobesedno poželi. Abesinci, ki so videli tanke, so bili strašno osupli ob pogledu na te pošasti moderne tehnike. Italijani so tako na gosto obsuli abesinske postojanke s točo krogel, da ni ostala niti ped sovražnikovega ozemlja nepreluknjana.

Prvi korak v tujo deželo Generalni štab študira zemljevid na prostem

Webb Miller poroča o začetku italijanskega pohoda v Abesinijo:

General de Bono se je pripeljal 3. oktobra ob tridesetih na šesto jutraj s svojim štabnim šefom generalom Gabba, na opazovališče. Bilo je še precej temno. Ko se je nekoliko zdanilo, se je dalo razločiti, da korakajo italijanske cete proti Adui in Adigratu. Sledili so jim majhni oddelki tankov in topništva. Ob 6 ur so se dvignila v zrak prva letala. Letela so zelo visoko in so bila po vsej priliki poslana na izvid.

Ko je posvetilo sonce se je vsedel general de Bono s svojim štabom za veliko mizo pod milim nebom. Študirali so zemljevid. Generalom se je bralo z obrazov, da delajo težke sklepe. Nato je general Gabba sporočil novinarjem, da so italijanske cete v sredo prispele do meje in v četrtke, točno ob petih jutraj prestopile mejo. Ob 8.30 je bilo slišati prve bombe

Pristojbine za prevoz čet skozi Sueški prekop

Italijanska vlada je prejela od ravnatelja Sueškega prekopa dopis o prizvomu, naj nemudoma plača od 15. septembra dalje zaostale pristojbine za prevoz potnikov skozi Sueški prekop.

Kulturni

Mariborsko gledališče v novi sezoni

Na prvi pogled: drzna misel. Bratje Karamazovi na mariborskem odru? Torkova premiera in otvoritvena predstava je prijetno presenetila. Novi krožni oder je sicer s svojim hreščecim ropotom zbudil nekoliko dobre volje na dijaškem stojšču. Privajenost, ki bo prišla sama po sebi, pa bo že pregnala te vesele občutke. Krožni oder je spodenel na vsem tehničnem težavam, ki so se predvidevale in napovedovale. Sodelujoči člani pa so s temeljito pripravo in uspešni stvaritvami pripomogli tej karamazovski in do čim lepšega, nespornega uspeha. Zasedba je prav posrečena, tako da si je pri sedanjem ansamblskem stanju ne moremo drugače zamisliti.

Pretrsljiva tragika bratov Karamazovih, osredotočena in projicirana na kompleks dogodka pred in po očetomoru ter zgodača v jedno težko kriminalno zgodbo, se je tudi na mariborskem odru živo razpletla v mojstrski dramaturgiji režiserja C. Debeve, prirejeni po dovršenem V. Levstikovem prevodu. Vse ta impozantni material veličastnega romana, ki obsega v svoji epski razsežnosti celih 12 knjig in ki so ga svojčas predvajali hudočestveniki v svoji odski prireditvi na dveh večerih, je v C. Debevevi dramaturgiji odrskega romana romanu zgodača in zlita v obseg, ki omogoča uprizoritev v treh in pol urah. Ta Debeveva odrska priredba ima svoj pečat in poudarek v predmetu očetomoru, to je v kriminalnem momentu, dočim so ostali elementi te edinstvene umetnine genija F. M. Dostojskega izločeni in zabrisani.

V osem slik je razdeljena ta obširna odrska spona. Profinjeno odraži čut in zdrav okus za odrske stvari sta ustvarila v tem odskem romanu nekaj povsem enotnega, kar priča hkrati o večji roki preizkušene odrskega praktika.

Iz tega labirinta vseh možnih emanacij hladnega razuma in mistike, samozatajevanja in nagona, ljubezni in mržnje, logike in poezije, cinizma in pravovernosti, vstajajo ostro začrtane karamazovske podobe. Slari Karamazov, ta ženskarji razuzdane in cinični brezveze, ki si teši svoja sladostrastja z alkoholom, je zadobil v P. Kovičevem podajanju verodostojne karamazovske konture. Pri tem Fjodor Pavlovič Pavla Koviča je marsikaj pavlovskega, obstoja pa še druga stran njegove kreacije, kjer zasledimo tisto običajno garnituro, precej pošabljenih gibov, mimičnih oznak ter drugih igalskih akcij. V dinamični impulzivnosti in eksplozivni naravnosti, ki zanaša Dimitrija Karamazova od brutalne strastnosti in nagonske razvnetosti v 4. sliki »Zadnja noč do kontemplativne razmišljenosti, prečiščenosti in ponotranjenosti v peti sliki (Himna

Bogu), se je uveljavila precejšnja rezerva Furjanovih izraznih in oblikovalnih sredstev. Ivan Karamazov, ta hladni zasmehovalec in ateistični cinik je v 1. in 3. sliki še neugnan puntar, v 6. sliki že notranje opustošen in zrahlijan, v 7. sliki prehajajoč v bloden in fantastičnih prividih srečujoč se z vragom, dokler ne doživi v 8. sliki tragiko razkrojenega razuma in polblazne skiplenja. Nakrst se je v Ivanu vzpel do svoje najmočnejše stvaritve na mariborskem odru, Dimitrij in Ivan sta v bistvu aktivna činitelja, Dimitrij je nosilec strasti in njene tragike, Ivan razuma in njegove tragike. Aljoša Karamazov pa pripada v tem odskem romanu pasivnejši delež. Ta samostanski duša, vase pogreznjena in v kontemplaciji zbrana, kjer iščeta leka in utehe Dimitrij in Ivan v svoji stritosti, je v Blaževem Aljoši preprečevalno zažvela. Aljoša doživlja tragiko svoje dobrote in mistike, Diabolno demonstvo, vražja prekanost, točno preračunana naklepnost je v Gorinskem Smerdjaku-Karamazovu tako v maski, tehnični govora in vsem ostalem svojsko podčrtana. Tehnika izgovarjave in vseh zamislek tega Smerdjaka je v »Zadnjem svidenju« nekoliko trpel radi prelihega govora, kar je zbuvalo vtiš požiranja in goltanja besed in zlogov. Sicer pa je Gorinšek s tem svojim Smerdjakovim upravičil mnoge upe v svoji igalski karieri. Ta njegov Smerdjakov je bil v splošnem najboljše plasirana figura v »Bratih Karamazovih«.

Predstavnici nežnega spola sta uspešno kreirali Kraljeva in Starčeva. Grušenka E. Kraljeva je bila vsa v iskreni ljubezni žrtvujoča, zmagujoča, odpuščajoča. Katja E. Starčeva pa v neutolajeni strastnosti maskevalna in brezobzirna.

Nosilec ostalih vlog so bili: Joško Kovič, ki je v režijo položil obilo tvornosti in energije, je zavzel mesto zagovornika. Košič je bil v maski polnokrvni zdravnik tožilec. Rasbergerjev predsednik sodišča je bil majestetično pozvo obdvalovah hrupnost zadnje slike, Verdonikov sluga Gregorij je bil dobro posnet ruski starček, preiskovalni sodnik je bil Just Košuta.

Letošnja otvoritvena predstava je pomembna postavka v razvoju našega mariborskega gledališča. Zunanji in notranji elementi igre sta si bila v zadovoljivem ravnovesju. Eventualno krajinjanje bi bilo kvečjemu mogoče pri obeh govorih in zaključni sliki in pri 7. sliki »Vrge«. Vsekako ni bila to zgolj reprezentativna in reklamna odredstava. Bilo je tudi veliko prodornosti v globine te edinstvene literarne umetnine, ob kateri je naš mariborski dramski ansambl preizkušeno svoje ustvarjajoče sile dobro prekal.

dovršene predavanja s posebnim priznanjem naglasil cvetoči razvoj Ljubljane in znanstveno višino njene univerze.

Zapiski

Velik uspeh Škvarčinovega »Tujega deteta«. V nekaj dneh po otvoritvi dramske sezone smo bili večer deležni že četrte premiere, Škvarčinove komedije iz dejanja in nehanja sodobne ruske mladine »Tujega deteta«. Delo je doživelo v režiji inž. arh. Stupice izredno tople odmeve pri občinstvu, in če sodimo po razvoju in rasti repertoarja v prejšnjih sezonah, najbrž lahko že danes zapišemo, da to ostalo to komedija eden najlepših uspehov sezone. O komediji in uprizoritvi bomo podrobno poročilo še pri nehi.

Brnsko Deželno gledališče namerava že v kratkem vprijeti Cankarjeve »Hlapec« v prevodu Rajmunda Habjane. Po vsej verjetnosti pride še v tej sezoni na češki oder v Brnu tudi drama Antona Novaka, na »Herman Celjski« v prevodu Bohuša Vybrala.

»Javnost«, ki izhaja v Beogradu v redakciji Nike Bartulovića, prinaša v številki z 28. septembra zanimiv članek za greškega univ. prof. Frana Bubanovića. Pisec se v uvodu bavi s problemom intelligenčnega naraščanja in omenja, da je v Jugoslaviji sedaj okrog 80.000 srednje šolcev in 16.000 slušateljev univerz (brez ostalih visokih šol). Nato se zavzema za predlog prof. Corovića, da naj se namesto mature uvede poseben sprejemni izpit na univerzi. Univerze naj postanejo ločene strogo znanstvene dela. Prav zaradi tega naj bi se univerze reorganizirale tako, da bi zopet ostale samo štiri tradicionalne fakultete, filozofska fakulteta pa naj bi se razdelila na tako zvane duhovne vede in matematično prirodoslovne vede. Druge panoge (na pr. gozdarska, polje delstva) naj bi se izločile iz univerze in strnile v nov tip vseučilišča v gospodarsko univerzo. Taka reorganizacija bi samo ko ristila univerzam, ker bi z ene strani povzdignila njihovo znanstveno višino, z druge pa omejila dotok dijaštva na univerze, saj bi odpadli taki, ki niso ni do strogo znanstvenega študija. — Dr. Josip Barbler se v članku »Povodim urede« o snižanju prihoda činovniškim« zavzema za pravično ureditev uradniških prejemov in postavlja domno, da samski uradnik ne imej manj ko Din 1800 mesečno, členjeni pa ne manj ko 2600 Din plače. Tega eksistenčnega minimuma se ne bi smeli ničče dotikati. Pisek objektivno prikazuje položaj po omenjeni uredbi in ne pri kriva slabih posledic, ki jih bo znižanje imelo za državo in družbo. Izmed ostalih člankov omenjamo dr. Bogdana Price »Dva shvatanja hrvatskega separatizma« in Nike Bartulovića »Pedesetletnišnica Družbe sv. Cirila in Metod«. Pisec se s toplim priznanjem spominja zaslug naše narodno-obrambene družbe in naglašja njen pomen v sedanjih in bližnji bodočnosti.

S Franom Šimunovićem, mnogo obetajočim slikarjem najmlajše generacije, seznanja javnost oktobrski zvezek »Hrvatske revije«, ki priobčuje reprodukcije večjega števila njegovih risb. Šimunović, sin pokojnega pisatelja Dinka Šimunovića, je študiral v Španiji.

Welingerjev spis »Geschlecht und Charakter« je napovedala v slovenskem prevodu založba »Modra ptica«, ki med drugim izda tudi Gine Kausove biografije Katarine Velike in prevod Turgenjevlevjega romana »Očetje in sinovi«.

Tri »agrobne« za moški zbor je pravkar izdal v samozaložbi Lovro Hafner. Nagrobnice so posvečene spominu kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

S P O R T

Pred lahkoatletskim dvobojem Gradec : Ljubljana

V Ljubljani 12. in 13. t. m. na igrišču Primorja

Reprezentanca Gradca se za dvoboj z reprezentanco Ljubljane, ki ga bo imela v soboto in nedeljo 12. in 13. t. m. v Ljubljani, skrbno pripravila. Zadnji soboto in nedeljo so imeli Gradčani izbirni miting, ki so se ga morali udeležiti vsi najboljši atleti graških klubov. Gradec je poleg dunajske najmočnejša avstrijska lahkoatletska reprezentanca, kar dokazujejo odlični rezultati in ime na mednarodnem sportu že renomiranih lahkoatletov.

V tekah na 100 in 200 m se je vodila borba za vstop v moštvo Gradca med Karlom Gutmayrom, Plattnerjem, Karl je v prvi disciplini letos dosegel čas 10,9. Gutmayr 11,1. Plattner za eno desetinko slabše. Na 200 m beležijo vsi trije rezultate okoli 23 sekund. V teku na 400 m bosta Gradec gotovo zastopala dr. Schoefft in Drexler. Prvi beleži rezultate že pod 52 sekund, slednji pa je v obeh dosedanjih borbah z Ljubljano izšel kot zmagovalac z rezultatom par desetink preko 52 sekund. V teku na 800 in 1500 m vidimo že večkratne avstrijske državne reprezentante Pügla, Dr. Slenkiewicz, dr. Schoeffta, ki nastopi prvič v tej disciplini, novi graški talent, Drexler, odlični 400metraš itd. Oba prvoimenovana teletista stalno rezultate v teku na 800 m pod 2 minuti, v teku na 1500 m pa pod 4:10 min. Na dolge proge pošiljajo Gradčani prvaka Haderja in najboljšega štajterskega mara tonskega tekača Hadererja. V metih bodo

brez dvoma dominirali: Kampusch, Schwarz-Bergkamp in Tunner v metu diska z rezultati preko 40 m. v metu krogla med 13,50 in 14 m. v metu kopja Alpassy, Schwarz-Bergkamp in E. Zahbruckner med 53 in 59 m. v metu kladiva Alpassy in Schwarz med 35 in 38 m. V skokih po vsej priliki nastopijo Karl, Oberbauer in Tunner, ki so dosegli rezultate letos do 6,70 m. v skoku v višino Alpassy, dr. Hellfrich, Kneissl in Niederl z maksimalno višinsko marko 1,75 m. Najmočnejši skakač ob palici je Schöber, ki je preskočil že višino 3,60 m. Druga dva, Kneissl in Thaller sta doslej nam neznana. V troskoku je najmočnejši Gutmayr z rezultatom okoli 12,50 m. Postava stafete bo verjetno Plattner, Gutmayr, dr. Schöft in Karl; ta postava more preteči progo pod 45 sekundami. Najzanimivejša disciplina bo stafeta 4x800 m. Moštvo Gradca ali GACA je v minulemu letu dosegla na prvenstvu na Dunaju odlično marko 8:06 minut. Radovedni smo, ali mu bo tudi letos to uspelo.

Moštvo Gradca pojde v borbo v polni sestavi in v polni kondiciji. Radovedni smo, ali bo ugnitilo moštvo Ljubljane, ki bo po vsej priliki moralo resignirati na sodelovanje svojih dveh najboljših predstavnikov. Kovčiča in Zupančiča, ki sta oba tesnira, nuditi ne samo resen odpor Gradčanom, temveč celo ponoviti krasni uspeh pred dve letoma. Odgovor na to vprašanje so nam prihodnje sobote in nedeljo dolžni reprezentanti Ljubljane!

Službene objave LNP

(6. seja k.o. 4. oktobra 1935)

Kaznovanica igralcema Smolnikarju Dragu in Seifertu Oskarju, prvi Reka, drug. Rapid, ki sta bila kaznovana na 3. seji k. o. 12. septembra t. l. »Jutro« 17. septembra t. l. se všteje suspens in poteče kazen Smolnikarju 5. oktobra t. l. Seifertu 17. oktobra 1935.

Kaznujejo se: Fischer Fraderik, Maribor, po § 24 k. p. z dvomešno zabrano igranja. Sušnik Alojz, Bratstvo, po § 18 k. p. s 14-dnevno zabrano igranja. Miševlj Anton, Disk, po § 18 k. p. s 14-dnevno zabrano igranja. Zabret Miha, Domžale, po § 36 k. o. s 14-dnevno zabrano igranja. Štifter Janko in Ručman Avgust, obo Domžale, po § 36 k. p. z enomešno zabrano igranja. Starc Drago, Maribor, po § 31 k. p. s 14-dnevno zabrano igranja. Vse kazni tečejo od dneva objave. — Klingenstein Karel, Mars po § 24 k. p. z upor. § 13 in 14 k. p. s tritedensko zabrano igranja. Všteje se suspens in poteče kazen 23. oktobra t. l.

Suspendira se po § 55 k. p. Sajbitz Franc, Moste. Šumet Rajku, Disk, se dvigne suspens.

Bosina Joško, Maribor, odnosno Mura, se zaslisi preko kluba.

V stvari Praha Valterja. Železnikar. se še nadalje počaka na njegovo zaslišanje preko kluba.

Kazensko postopanje se uvede zoper Ceglarija N., Grafika, Smerduja Egona, Hrija.

Težavno sestavljanje turističnega pravilnika

Vloga škofijskega urada s Krka napoveduje boj modnim kopalnim oblekam

Beograd, 30. septembra. Ministertvo za trgovino in industrijo, ki mu je poverjena tudi skrb za napredek turizma v državi, se bavi te dni z zbiranjem materiala za ureditev pravilnika o turizmu. Ta pravilnik mora obsegaati vse ukrepe, ki so potrebni za razvoj in napredek našega turizma. Naš turizem se mora boriti z raznimi težavami, najnovejša težava pa je sedaj problem kopalnih oblek.

Sestava pravilnika zahteva razmotrivanje najrazličnejših problemov in mora poleg predpisov v pogledu higiene in prometa vsebovati tudi razne olajšave za tuje, ki prihajajo v naše kraje na odmor in na ogled prirodnih lepot. Pri tem se mora vedno računati z zahtevami najbolj razvijene inozemske publike v pogledu udobnosti, kakor tudi v pogledu osebne svobode. Tako je seveda povsod po svetu, kjer velja turizem za vir stalnih dohodkov.

Da bi dobilo čim več nasvetov za organizacijo turizma, je ministertvo zahtevalo od raznih turističnih in gospodarskih ustanov, naj pošljejo svoje predloge. Dobrodošli so bili seveda praktični predlogi tudi od vseh drugih strani. Takih predlogov ima ministertvo že mnogo. Prispel pa je tudi nenavaden akt, ki ga je ministertvo za trgovino poslal škof g. dr. Srebrnič s Krka, na čigar škofijskem področju je več najpomembnejših morskih letovišč, kakor Crikvenica, Novi Kraljevica, Malinska, Rab in druga.

V svojem spisu je škof g. dr. Srebrnič objavil pravo vojno modernim kopalnim oblekam ter zahteval, naj ministertvo v pravilniku o turizmu predpiše take kostume, ki bodo skrajši poobličje golota. V nasprotju primeru pa bi moral cerkev nastopiti z vsemi od Boga dopuščenimi sredstvi proti pojavi, ki javno podkopavajo vero in moralo. Spis nosi številko 155 škofijske pisarne in datum 15. septembra. V njem so navedeni tudi razni primeri, ki dokazujejo veri in morali. Tako je navedeno, da so se na Rabu letos pojavili nudisti in da so se »kopalni in sončili skupaj moški in ženske, stari in mladi, vsi popolnoma nagli, kakor živali«. Dalje je navedeno, da je moral sam škof javno žigosati neke nedostojno oblečene ženske, ko se je 28. julija v Baški vkrcal na ladjo.

Kopalne obleke so, stoji v spisu, tako škandalozne, da mnogi gosti naravnost izjavljajo ljudstvo s svojo goloto. Moški se celo po lahkih vozijo v kopalnih hlačah, povsed pa je videti tudi skrajno nedostojno oblečene ženske. Tako letoviščarji pa se ne vidijo samo ob obali. Kakor stoji v spisu, so skušali prići celo v cerkve. Škof je moral zaradi tega v prazničnih dneh določiti posebne stražnike ob cerkvenih vratih, da so puščali v cerkev samo ljudi, ki so bili oblečeni, kakor se spodobi. V dneh, ko so se opravljale službe božje, so morale biti cerkve zaklenjene zaradi tujcev, ki so hodili okrog v

nespodobnih oblačilih. Poleg predloga, naj bi imel o turizmu stroge predpise o spodobni obleki, se zahteva in priporoča tudi stroga kontrola o tem, kje in s kom kak gost stanuje. V spisu je trditve, da 90% tako zvanih zakonskih parov na morju niso nič drugega kakor slučajni zaljubljeni. Vodstvo hotelov bi moralo strogo kontrolirati legitimacije svojih gostov. Drugače bodo naša letovišča onozdo nemorale, ki kruto žaljale prebivalstvo. Gosti sploh ne bi smeli hoditi po obmorskih krajih v nespodobnih in fantastičnih kopalnih oblekah. Spis je zaključen z opozorilom, da je za državo več vreden moralno zdrav narod, kakor pa vsi dohodki, ki so pridobljeni pod izgovorom ugodnosti in svobode za tuje goste.

V ministertvu so se znašli zaradi tega v neprijetni situaciji. Na eni strani je treba iti na roko gostom, na drugi strani pa je treba računati z razpoloženjem cerkve. Razpoloženje gostov in razpoloženje cerkve pa je vsaj na plaži težko spraviti v sklad.

Gornji grad v luči tujkega prometa

Gornji grad, 30. septembra. Letovišcarska sezona je bila letos boljša, kakor lansko leto, k čemur je pripomoglo živahnije delovanje tukajšnjega Tujkega prometnega društva, ki je postalo tudi javno kopalnice ob Dreti in pričelo sistematično organizirati tujski promet. Sezona traja pri nas nekoliko od konca junija do ere septembra, nekateri bolj vročernvi letoviščarji pa ostanejo tudi še do konca septembra in tako imamo tudi še letos v tem času tri letoviščarje, ki jim naše hladne noči prav dobro prijejo.

Vsega skupaj je bilo okrog 200 letoviščarjev raznih poklicev in iz raznih krajev naše države, pa tudi iz inozemstva. Največ jih je bilo iz dravske banovine, dobro je bil zastopan Zagreb in nekateri kraji Bosne, imeli pa smo letoviščarje celo s Sušaka, Splita in Šibenika. Med inozemci so bili Avstrijci iz Gradca in Dunaja. Med inozemskimi gosti je vzbudil posebno pozornost baron dr. Manfred Pavell-Rammingen, komornik Malteškega reda in bližnji sorodnik angleškega kralja Jurija. V večjem številu so letos prišli na letovišče tudi oficirji, med njimi podpolkovnik Oton Vidrih iz Pirota. Med največje letoviščarje smo šteli g. višjega rfn. svet. Ivana Volčiča in ne veliko manjšega sodnega svetnika dr. Travnerja iz Maribora, ki nam je povedal mnogo zanimivega. Stalno prihajajo v naš kraj na letovišče rodinba dr. Sajovica iz Kranja in sodnika Franja Juharta in kavarnerja Streharja iz Maribora. Ponovno se je mudila pri nas gospa lektorica Copelandova.

Ker hočemo se izboljšati vse počaje za ugoden razvoj tujkega prometa in nuditi letoviščarjem kolikor mogoče veliko udobnosti, bomo čez zimo storili potrebne, da privabimo za prihodnje leto še večje število tujcev. Varnosti tujkega prometa za naš kraj in sploh za vse srez se ob veliki pasivnosti ljudstva veli dobro zavedamo. Letoviščarji so bili prav zadovoljni in tako bomo lažje preželi zimo, ki je v naših krajih običajno precej dolga.

Dr. M.

Naše gledališče

DRAMA

Zatetek ob 20. uri.

Torek, 8. t. m. Med večeraj in jutri. Red Sreda.

Sreda, 9. t. m. zaprta. Četrtek, 10. t. m. Tuje dete. Red Četrtek. Petek, 11. t. m. ob 15. uri: Vihar v kozarcu. Dijaška predstava po globoko znižanih cenah od 5 do 14 Din. Loven.

Sobota, 12. t. m. Direktor Campa. Red A.

Abonente reda Sreda opozarjamo, da imajo predstavo drevi, ker je v sredo gledališče zaradi žalnega dne zaprta. Za njihov abonma se uprizori uspešna izvirna hrvaška drama »Med večeraj in jutri« v režiji g. Jermana. Od premiere je imelo to delo nadarjene hrvaške pisateljice jako lep uspeh.

Prva dijaška predstava letošnje sezone bo v petek ob 15. v dramli. Vpizori se igra »Vihar v kozarcu«, ki je imela konec lanske sezone zelo velik uspeh. Za dijaško predstavo veljajo globoko znižane cene od 5 do 14 Din.

OPERA

Otvoritvena predstava nove operne v operi bo Rossinijeva komična opera »Pepelka Angelina« z gđ. Zupercovo v naslovni partiji in z g. Betetom kot kmetom. Druga premiera bo Puccinijeva »Madame Butterfly«, ki jo je kapelnik Stritof na novo prevedel, na novo nastudiral in insceniral po osnutkih inž. arh. Franza in bo tako pred nami na odru popolnoma nova »Madame Butterfly«. Naslovno vlogo poje gospa Zlata Gjun-gjenac. Kot tretja premiera pride na oder predelana opereta »Mammale Nitouche«, in nato še na novo postavljena in inscenirana velika opera »Aida«.

Opozarjamo vse prijatelje našega gledališča, ki še niso abonirani za sezono 1935/36, da se prigrisi za abonma sprejemajo še vsak dan v pisarni gledališke uprave v dramskem gledališču.

RADIO

Izvelec iz programa v

Torek 8. oktobra

Ljubljana 11: Šolska ura: Ob obletnici smrti Viteškega kralja (prof. Fran Grafenauer). — 12: Ruske cerkvene pesmi na ploščah. — 12:45: Vreme, poročila. — 13: Cas, obvestila. — 13:15: Resne narodne pesmi poje Akademski pevski kvintet. — 14: Vreme borza. — 18: Resna glasba. (Radio orkester). — 18:40: Kraljeva polk iz Marseille med zastave naših polkov na Oplenec (Vladimir Regaly). — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nac. ura. — 20: Prenos orkestralnega koncerta iz stolnice. — 21: Zborovski pevski koncert »Ljubljane«. 22: Cas, vreme, poročila, spored.

Beograd 16:20: Klavirski koncert. — 20: Orkester. — 21: Zvočna igra. — 22:20: Komorna glasba. — Zagreb 12:10: Plošče. — 20: Večer v spomin Viteškemu kralju. — Praga 19:10: Pesmi. — 20:20: Orkestralni koncert. — 21:30: Komorna glasba. — 22:15: Plošče. — Varšava 20: Lahka godba. 21:15: Simfonični koncert. — 22:45: Ples. — Dunaj 12: Orkester. — 15:25: Orkester mandolin. — 16:05: Opera glasba. 17:20: Cerkevna glasba. — 20:10: Glasbena shikanca. — 22:10: Komorna glasba. — 23:25: Plošče. — 24: Ples. — Berlin 20:15: Bachov predhodnik Heinrich Schütz. — 21: Zvočna igra. — 21:50: Kitara. — 23: Iz Münchna. — München 19: Orkester. — 20:15: Iz Berlina. — 21:10: Lahka godba.

Sreda 9. oktobra

Ljubljana 12: Beethovenova simfonija »Eroica« na ploščah. — 12:45: Vreme, poročila. — 13: Cas, obvestila. — 13:15: Junaku v spomin (žalne koračnice in orgle na ploščah). — 14: Vreme, borza. — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nac. ura. — 20: Kvartet pihal. — 20:30: Komemorativni koncert. — 21:30: Cas, vreme, poročila, spored.

Beograd: Ves dan žalni program. — Zagreb: Rekvijem. — 12: Žalne koračnice. — 20: Žalni program iz Beograda. — Praga 19:25: Zborovski koncert. — 20:05: Koncert češke filharmonije. — 22:15: Plošče. — Varšava 20: Lahka godba. — 21: Chopinov koncert. — 21:50: Opera glasba. — 23:05: Ples. — Dunaj 12: Plošče. — 16:05: Plesi. — 16:50: Sodobni avstrijski skladatelji. — 19:30: Simfonični koncert. — 21:50: Revija. — 22:15: Godba na pihala. — 24: Šramel kvartet. — Berlin 20:15: Pesmi. — 20:45: Dramski večer. — 22:30: Lahka godba in ples. — München 19: Lahka glasba. — 20:15: Iz Berlina. — 23: Lahka godba. — Stuttgart 19: Pevski koncert. — 20:15: Prenos iz Berlina. — 20:45: Zvočna igra. — 21:30: Mešan glasbeni program. — 24: Orkester in solisti.

Vremenski pregled

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. Cas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperaturo, 4. relativno vlago v odstotkih, 5. smer in brzino vetra, 6. oblakost 0-10, 7. padavine v mm, 8. vrsto padavin. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

7. oktobra. Ljubljana 7. 763,4, 12,8, 96, 0, 6, dež, 25,6; Ljubljana 14. 763,0,20,55, SSW2, 2, —; Maribor 7. 761,7, 12,0, 80, 0, 3, dež, 6,0; Zagreb 7. 763,2, 13,0, 90, 0, SE1, 0, —; Beograd 7. 762,3, 19,0, 70, 0, 3, —; Sarajevo 7. 764,3, 13,0, 90, 0, 5, —; Skopje 7. 764,8, 14,0, 90, 0, 6, —; Kumbor 7. 762,9, 18,0, 90, N3, 4, —; Split 7. 763,4, 19,0, 70, NNE1, 6, —; Rab 7. 764,4, 16,0, 80, 0, 3, —; Rog. Statina: Ni depeše!

Temperature: Ljubljana 22,0, 12,3; Maribor 20,0, 11,0; Zagreb 21,0, 13,0; Beograd 23,0, 17,0; Sarajevo —, 12,0; Skopje 31,0, 10,0; Kumbor —, 17,0; Split —, 19,0; Rab —, 16,0.

H. E. Werner:

Mr. Thorsten hoče boj!

In mahoma je močni mož naslonil glavo med dlani. «Strašno je, Wessentin, da se mora človek boriti s takimi sovražniki.»

«Saj se vam ni treba, Mr. Thorsten. Prepustite vso to zadevo doktorju Fabriciusu, ki ni zamen pravni zastopnik trusta, in se vrnite v Ameriko.»

«O tem ni govora!» Thorsten je odločno zmajal z glavo. «Doktorja ne morem izpostaviti nevarnostim, ki grozijo meni. In potem gre za prevelike reči, da bi se mogel zanesti na tretjega človeka. Končno je pa tudi še nekaj drugega — nu, reciva, moja osebna ničurnost, če jo hočete tako imenovati. Nihče naj ne poreče, da se je Douglas Thorsten strahopetno izmuznil, ko je šlo za vse. Moje mesto je tu!»

Wessentin je neodločno skomignil z rameni.

«Predobro razumem vaše stališče. A morda bi bilo vendarle prav, če bi bili nekoliko previdnejši — ne zaradi sebe!» je hitro dodal, videč očitek v Američanovih očeh. «Ampak — zaradi svoje hčerke — in zaradi Miss Garronove.»

V Thorstenovem glasu je zvenelo nekaj, kar je že naprej zavračalo vsako oporekanje. «In zdaj pustiva ta neveseli predmet. Še eno naročilo imam za vas. Dobodite mi, prosim, avtomobil za ves čas mojega bivanja v Berlinu, Wessentin! In najemite zanj prostor v hotelski garaži. Soferja ni treba. Sam bom vozil! In da ne pozabim — o polni enajstih mora stati voz pred hotelom! Potem se popeljeva na konferenco — saj veste!»

«Vem! Imate še kaj, Mr. Thorsten?»

«Ne, hvala, mislim, da je to vse. Ob desetih pridite v hotelsko vežo k zajtrku! Do svidenja!»

Tajnik je nezadovoljno zmajal z glavo in se poslovil.

★

Nekaj pred desetimi sta se Wessentin in Regina srečala v hotelski veži.

Wessentin je bil priskrbel jutrnje časnike in jih je zdaj položil na Thorstenovo mesto za mizo.

Mlada človeka sta se nekam v zadregi pozdravila, a v njunih oesedah je zvenela odkrita prisrčnost.

«Vaš oče mora takoj priti, Regina!» je rekel Wessentin, ko je naglo pogledal na uro. «Prejle sem bil pri njem. — Sročni dogodek mu je šel vendarle bolj do živega, nego sam priznava!»

Z mokrimi očmi je zastrmel na cvetlice, ki so v kristalni vazi krasile mizo. Nato je zdajj proseče sklenila roke.

«Günter, dajte, poizkusite ga pregovoriti, da zapusti Berlin! — Tu je v nevarnosti za življenje — vem, da se tega sam zaveda. Saj lahko drugi branijo njegovo korist! Cemu pa ima svoje ljudi?»

«To sem mu tudi jaz že dopovedoval — pa je rekel, da mora sam dobojevati svoj boj — in kaj čuden razlog mi je povedal!»

Regina se je vprašujoče zganila.

«Rekel je, da ga mora dobojevati zaradi Miss Garronove!» je nadaljeval Wessentin in skomignil z rameni.

«Zaradi Miss Garronove —?!» Temne oči so se ji zabliskale.

«Zmerom vse zaradi Miss Garronove! — Kako jo sovražim to žensko! — Da, sovražim jo! — Vem, da jo ima oče rad, toda ona se z njim samo igra — podlo, zavratno igro! — Odkar je pred letom dni stopila v njegovo življenje, se mi je popolnoma odtujila! Vrinila se je med naju. In zato jo sovražim, da vam povedati ne morem, kako!»

V strastnem razburjenju je skrčila pesti.

«Res ne razumem vašega očeta!» je obotavljaje se priznal tajnik.

«In ta ženska mi je bogme uganka.»

Ta mah je stopil Thorsten v vežo. Ozrl se je, in ko je zagledal Regino in tajnika sama za mizo, je dobilo njegovo obličje razočaran izraz.

«Ali Miss Garronova še ni prišla dol?» je bilo njegovo prvo vprašanje, ko se je pozdravil s hčerjo.

Wessentin je odkimal.

«Hm — vendarle moram pozneje pogledati, kaj je z njo!»

Tedaj je natak prinesel jaz zajtrk, ki so ga molče použili. Thorsten je malo jedel. Po zadnjem grizljaju je hitro vstal.

«Torej o polni enajstih, Wessentin! — Ste dobili avtomobil? Da? Nu, prav. Do svidenja.»

S temi besedami je krenil proti stopnicam, ki so vodile v sobe. «Ze spet gre k njej — je tiho rekla Regina in zdrobila košček kruha med prsti.

Tajnik ji ni odgovoril. Le oči so mu visele na dekletovem obrazu. Kakor po naključju se segel čez mizo in ji nežno pogladil ko-molec.

«Nikar ne bodite krivični, Regina! — Pomislite — da jo ljubi.»

★

Gloria je začela Thorstenovo boječo trkanje in odprla.

Ogrnila je bila svileni jutrnjo haljo. Njen blede obraz je razločno pričal, da vso noč ni bila spala. Temno obrobljene oči so trudno in izmučeno zrle prišlecu naproti.

Thorsten jo je odkritosrčno prestrašil prijel za ozko roko: «Kako se danes počutite, draga prijateljica?»

Medio se je nasmešnila.

«Kaj me, da sem videti zelo stara, Douglas? — Če bi bila bolj ničurna, se vam ne bi bila smela pokazati v tem stanju — a saj sva prijatelja.»

«Zakaj zmerom tako poudarjate najino prijateljstvo, Gloria? Kakor da bi bilo med nama samo to in ne več.»

Še vedno jo je držal za roko, kakor da je ne bi mislil več izpu-stiti.

Gloria ni odgovorila.

S pobešenimi očmi je stala zraven njega. Živčen drget ji je stresal telo.

Thorsten je to opazil in stisnil ustnice.

«Ali ne bi bilo bolje, da pošlem po zdravnika?»

«Ne — prosim, nikar! — Saj so posledice večerajšnjih razburjenj! Sem pač stara ženska — nikoli se ne bi bila smela odločiti za to pot!»

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajate znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.— v znamkah**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpisati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tihoča se malih oglasov, je naslavljanati na: Oglasni oddelček »Jutra«, Ljubljana.

Kampa, kam?

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gostilna

»Ljubljana« v Sibeniku (na ooli) Izborna slovenska kuhinja, prvovrstna vina, sobe za tuice, cene zmerne. Priporočila Franja in Andrej Zuljan. 21864-18

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Odgojiteljico

s perfektnim znanjem francosčine in nemščine za določeno delo, ki išče dve obitelji v Beogradu. Ponudbe z referencami fotografij in pogovori na Propaganda, Beograd pošt. pred. 409 pod »427«. 22435-1

Uradnika

strojno tehničnega išče večje industrijsko podjetje, prednost imajo večji kalkulatorji, ponudbe z navedbo referenc in plače na ogl. odd. Jutra pod »Stroj-ni tehnik«. 22306-1

Železninar

avtomobil prodalce se sprejme. Ponudbe s prepisi pri-večal, zahtevno plače na ogl. odd. Jutra pod »Železninar Ljubljana«. 22385-1

Sposoben

ključavničar za orodje, kateri je vešč v izdelavi matric za toplo stiskanje (Warmpress-Gesen-ke) kakor tudi hladno, dobi mesto. Ponudbe z navedbo zahtevka plače naj se stavijo pod šifro »K 20« na ogl. odd. Jutra. 22017-1

Gospodinja

iskem za takoj k zdrav-niku v Slavonijo, za po-polno vodstvo celokupnega hiša, gospodarstva. Pred-stavitelj se pri Dr. Iglit-aru, Tržaška cesta, dopol- dne 10, t. m. 22556-1

Pletilje

prvovrstne, iščem za stal-no delo, E. Ross, Metni trg. 22540-1

G. Th. Rotman:

Življenje Jakca Takca

Lepega dne, na primer, je našel klopko motova in jel je razmišljati, kaj vse bi lahko napravil z njo. Aha! Kar hitro jo je iztuhlal! Telefoniral bom! Vse, kar kdo govori, teče po žici in priteče na drugem koncu na dan. To lahko napravim tudi z motovozom, je mislil.

Pisarniška moč

s perfektnim znanjem brvaške, slovenske in nemške korespondence, zanesljiva moč, verzirana v vseh poslih izvozne trgovine, s prakso (prednost imajo moči iz eksportne stroke izdelanih izdelkov, z zna-njem tujih jezikov) dobi namestitev. Natančne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nastop takoj št. 330«. 22520-1

Lepo učenko

z dobrim glasom, potrebna za družinsko damsko taboriško godbo. Po-goj: hrana, stanovanje in 300 Din mesečno plače. Ponudbe s sliko ali osebnostno, Milan Pandurovič, Sv. Petra cesta 78/II. nad. Ljubljana. 22533-1

Strežnica

mlajša, dobi celodnevno zaposelbo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22535-1

Službe išče

Vank. beseda 50 par, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Predilni mojster

energičen, samostojen, želi s 1. januarjem ali prej premeniti mesto. Cenj. po-memb na področju Jutra v Celju pod značko »P-leur-specialiste«. 22535-2

Trgovski pomočnik

mešane stroke, s odličnimi referencami, želi namestitev v mestu ali na podeželju. Josko Brezar, Islake 2, Zagorje ob Savi. 21945-2

Trgovska pomočnica

izurjena v trgovini s mešanin blagom, mlada, po-stena in marljiva, želi namestitev. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 22558-2

Prodajalka

mešane stroke, zmožna vodstva manjše podružni-ce, popolnoma vajena vsega kakor tudi gostilne in vseh gospodinskih del, želi mesta takoj. Ponudbe je poslati na podružnico Jutra v Celju pod značko »Veseljje do dela«. 22559-3

Hubertov plašče

aspremočljiva, stroka 165 Din, za odrasle 950 Din v vseh barvah pri Presker-Ju, Sv. Petra cesta 14. 31-6

Obrotni list

za šivanje perila in oblek prodam ali dam v najem. Proda se tudi stroj, ki si-ta in enita, Naslov v vseh posl. Jutra. 22344-6

Weekovi kozarci

za kuhanje sadja in solčiva, so najboljši, ku-pite jih pri Josip Jago-dič. Celje. Glavni trg 14. Kuhinjska posoda, teletina in špecerija. 21896-6

Spalnica

z 1 posteljo prodam. Alek-sandrova cesta 18/II, levo. 22531-6

Lutz peči

prodam, več komadov. Po-nudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lutz - nužno«. 22331-6

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Znamke

slovenske iz leta 1919 - Jun-ak trga verige - nerablje-ne in rabljene kupi A. Jug Maribor, Korosčeva 44. 22329-7

Nagrobni spomenik

etar kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Spo-menik«. 22267-7

Službo natakariče

ali služkinje išče inteligentna gospodi-ča. Govori francosko, nemško in slovensko. Na-slov v vseh poslovalnicah Jutra. 22327-2

Absolvent

drž. trgovske šole, voja-skega prost. strojeopise, stenograf. išče primerno zaposelbo v pisarni. Na-slov v vseh poslovalnicah Jutra. 22525-2

Dajenci (ke)

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vajenko

po možnosti s mešankom, sprejme trgovina. Sugman, Sv. Marijeta pri Močanjih. 22544-44

Potniki

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Potnika za

krošnjarenje za dober promet, sprej-me takoj. Ponudbe pod »Provizijac na ogl. odd. Jutra. 21922-5

Zastopnika

za Ljubljano in Jesenice, išče renom. zavarovalnica. Ponudbe na ogl. odd. Ju-tra pod »Skl. lno mestov«. 22517-5

Potnika - akviziterja

za radio aparate, sprej-me takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Agilenc«. 22532-5

Prodaj

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hubertov plašče

aspremočljiva, stroka 165 Din, za odrasle 950 Din v vseh barvah pri Presker-Ju, Sv. Petra cesta 14. 31-6

Obrotni list

za šivanje perila in oblek prodam ali dam v najem. Proda se tudi stroj, ki si-ta in enita, Naslov v vseh posl. Jutra. 22344-6

Weekovi kozarci

za kuhanje sadja in solčiva, so najboljši, ku-pite jih pri Josip Jago-dič. Celje. Glavni trg 14. Kuhinjska posoda, teletina in špecerija. 21896-6

Spalnica

z 1 posteljo prodam. Alek-sandrova cesta 18/II, levo. 22531-6

Lutz peči

prodam, več komadov. Po-nudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lutz - nužno«. 22331-6

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Znamke

slovenske iz leta 1919 - Jun-ak trga verige - nerablje-ne in rabljene kupi A. Jug Maribor, Korosčeva 44. 22329-7

Nagrobni spomenik

etar kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Spo-menik«. 22267-7

Izgubljeno

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Damska ura

zapetna, se je izgubila v nedeljo dne 6. okt. na postajališču Jevnica. Po-šten najditelj se naproša, da jo odda proti nagradi v ogl. odd. Jutra. 22534-28

Aktovka

je bila pozabljena v vlaku v Celju v petek zvečer. Prosim spise vrniti proti dobri nagradi podružnici Jutra v Celju. 22535-38

Zapestna ura

zlata, damska, se je izgubila. Najditelj naj jo vrne proti nagradi v ogl. odd. Jutra. 22540-38

Pridelki

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sube gobe

Razpolagam s importnimi boleznimi italijanske trdke za 30.000 kg gob. Ponu-bde pod »Sube gobe« na ogl. odd. Jutra. 22536-38

Obri

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Izurnjena šivilja

s vrletno prakso, izdeluje točno plašče, kostume, obleke. Priporočila se da-ma na dom, Sv. Petra nasip 49/I. 22542-30

Stroji

Pfaff šivalni stroj malo rabljen z okroglim kolničkom, prodam za 900 Din. Gradaška ul. 8. 22497-29

Nov stroj

prodamo, shranili za kavo in drugo, znamka »Pro-bat«, Visendy, za meha-nični in ročni pogon. Po-nudbe na »Biser« Kamnik. 22532-29

Auto, moto

Ford limuzino dobro ohranjeno, zame-njamo za lahke poltovorni avto. Naslov v vseh po-slovalnicah Jutra. 22538-10

Posojilo 35.000 Din

iskem proti dobremu kritju za takoj. Ponudbe pod »Oktober 35« na ogl. odd. Jutra. 22539-16

Knjižice

Kmečke posojilnice kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod takoj-sna gotovina. 22384-16

Prodaj knjižice

Ljudske posojilnice ljub-ljanske, nominalne 65.000 Din. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Solidnost«. 22543-16

Knjižice

Kmečke posojilnice kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod takoj-sna gotovina. 22384-16

Knjižice

Ljudske posojilnice ljub-ljanske, nominalne 65.000 Din. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Solidnost«. 22543-16

Knjižice

Ljudske posojilnice ljub-ljanske, nominalne 65.000 Din. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Solidnost«. 22543-16

V najem

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

V najem

se takoj odda prvovrst-na trgovina z mešanin blagom v mestu radi